

ARCHITEKT KAREL CHOCHOLA

Karel Chochola se narodil roku 1893 v Plzni. Po maturitě na gymnáziu odešel studovat do Prahy na Vysokou školu architektury a pozemního stavitelství. Po první světové válce se usadil v Českých Budějovicích, kde zpočátku učil na průmyslové škole. Dále pokračoval v teoretickém studiu architektury, absolvoval rovněž několik studijních cest do Francie, Itálie, Holandska či severských zemí. Od poloviny 20. let se začaly v Českých Budějovicích stavět první stavby podle jeho návrhů, jeho kariéra vyvrcholila ve 30. letech řadou velkých realizací a pokračovala až do roku 1942, kdy byl pro odbojovou činnost popraven gestapem.

Karel Chochola představuje jednu z nejvýraznějších osobností jihočeské architektonické scény v meziválečném období. Jeho práce najdeme především v Českých Budějovicích, ale i na dalších místech v kraji, a přestože působil zejména v tomto regionu, jeho tvorbu lze řadit k projevům prvořadě dobové architektury. Ve svých pracích využíval Chochola puristické a později především funkcionalistické myšlenky, ovlivněn byl rovněž řadou zahraničních studijních cest. V jižních Čechách najdeme na dvě desítky jeho realizací; mezi nimiž jsou obytné, společenské a administrativní budovy, rodinné domy a vily, obchodní dům, kino, sportovní stadion, jez či architektonická ztvárnění mnoha pomníků.

České Budějovice – západní tribuna stadionu na Sokolském ostrově, r. 1924 | **KP**

Protivín – obřadní síň na hřbitově, r. 1927

České Budějovice – Zborovský pomník, r. 1927, stával v Žižkových kasárnách, autorem sochy Otto Birma, v 60. letech 20. století byla socha rozebrána, a podstavec od Karla Chocholy zničen. Socha byla roku 2013 znovu postavena v parku u Jihočeské vědecké knihovny

České Budějovice – kino Kotva, Lidická čp. 2110, r. 1929

České Budějovice – administrativní budova Jihočeských, Lannova třída čp. 16, r. 1930

České Budějovice – vlastní autorova vila, S. K. Neumanna čp. 258, r. 1930

České Budějovice – vila, Dukelská čp. 671, r. 1931

České Budějovice – blok pěti obytných domů Česko-slovenské tabákové reže, ulice Marie Vydrové, Čechova a Roháče z Dubé, r. 1933

České Budějovice – Trylčův jez na Vltavě, r. 1937

Větrní – Závodní dům s biografem, Papírenská čp. 185, r. 1938

České Budějovice – obchodní dům Brouk a Babka v Široké ulici, r. 1935 | **KP**

ARCHITEKT ANTONÍN MEČÍŘ

Antonín Mečír se narodil roku 1888 v Praze. Vystudoval České vysoké učení technické a malířství. Jako architekt zpočátku spolupracoval s Josefem Sakařem v Karlíně, později se věnoval i kresbě a restaurování fresek a sgrafit. Do Jindřichova Hradce nejspíše přišel jako voják se 75. regimentem. Zde později působil jako městský architekt, byl znám i jako

přítel a podporovatel Emy Destinové v posledních letech jejího života. Je autorem řady veřejných i soukromých staveb, které byly ve 20. a 30. letech 20. století ve městě postaveny. Jeho stavby z první poloviny 20. let mají ještě historizující a secesní podobu, později vycházel především z purismu a funkcionalismu. Mečír zemřel v Jindřichově Hradci roku 1965.

Jindřichův Hradec - činžovní dům s kanceláři Okresní nemocenské pokladny, Denisova čp. 352, r. 1923-1924

Jindřichův Hradec - soudní budova, Nádražní čp. 567, r. 1929

Jindřichův Hradec - Masarykova obchodní akademie, Husova čp. 156, r. 1930-1931

Jindřichův Hradec - vila Emilie Kolínové, Na Hradbách čp. 36, r. 1933

Jindřichův Hradec - živnostenská škola, Mírovského čp. 678, r. 1936-1938

Jindřichův Hradec - chirurgický pavilon nemocnice, U Nemocnice čp. 167, r. 1938

ARCHITEKT FRANTIŠEK PRŮŠA

František Průša se narodil roku 1892 v Záhoří u Písku. Nejříve se vyučil řezbářem, poté studoval na Uměleckoprůmyslové škole u profesora Josipa Plečnika a na Českém vysokém učení technickém. Do roku 1922 žil a pracoval v Praze, poté přesídlil do Volyně, kde učil na zemské průmyslové škole. Většina jeho staveb se nachází především na Strakonicku, jako člen Sokola je autorem řady sokoloven i v jiných regionech. Navrhoval především

rodinné a činžovní domy, z veřejných staveb jsou známé již zmiňované sokolovny. Působil také jako sochař, je autorem řady pomníků, náhrobků a soch, v regionu se rovněž podílel na restaurování sgrafit a fresek. Jeho stavby z 20. let 20. století mají klasicistní či modernistické rysy, ve 30. letech uplatňoval purismus a funkcionalismus. František Průša zemřel roku 1957.

Volyně - rodinná vila, Dr. Svobody čp. 400, 20. léta 20. století

Volyně - pomník obětem války, náměstí Hrdinů, r. 1925

Volyně - sokolovna, Sokolovská čp. 383, r. 1928-1929

Strakonice - činžovní dům penzijního fondu akciové společnosti Fezko, P. Bezručova čp. 525, r. 1929-1930

Strakonice - činžovní dům s tiskárnou Josefa Pacla, Lidická čp. 210, r. 1930

Blatná - sokolovna, Kalinovo náměstí čp. 580, r. 1931-1933 | KP

Strakonice - obytné domy České zbrojovky, Nádražní čp. 400-406, r. 1948-1950

BAŤOVSKÝ SATELIT

Sezimovo Ústí II - baťovský satelit

V roce 1939 bylo v centrále firmy Baťa ve Zlíně rozhodnuto o vybudování nové továrny na výrobu obráběcích strojů MAS (dnešní Kovosvit). Tento závod byl postaven na téměř volném prostranství nedaleko města Sezimovo Ústí. Na vybraném místě stál pouze statek, který měl být odstraněn, místo zároveň disponovalo výhodnou polohou na významných železničních a silničních tazích. Do budoucna nabízela převážně zemědělská lokalita dostatek pracovních sil. Přesto, že byl závod s městem budován ve spěchu před vypuknutím druhé světové války, odpovídá jeho koncepce zásadám tzv. ideálního průmyslového města, podle nichž bylo vystavěno dalších 23 baťovských satelitů na území Československa. Základní charakteristikou takového města bylo oddělení výrobní zóny od zóny obytné a společenské. Návrhy na nové Sezimovo Ústí pochází od architektů, kteří se podíleli rovněž na projektování zlínské architektury. Jedná se o Richarda Huberta Podzemného, Vladimíra Karfíka, Františka Gahuru, Jiřího Voženíka či Josefa Gočára.

Osou města se stal široký bulvár, po jehož stranách byl postaven společenský dům s obchody a kinem, škola a internát. Dále zde měla vzniknout administrativní budova, tělocvična či hřiště, druhá část bulváru měla být tvořena parkem a na severní straně měla být ukončena nemocnicí. Výstavba však byla během války, roku 1941, zastavena a stavby již nebyly realizovány. Po stranách středové osy byly umístěny zahradní obytné čtvrti, na jižní straně města byla vystavěna továrna, kterou od obytných částí a společenského centra odděloval parkový pás. Z obytných čtvrtí byla realizována pouze západní část s přibližně 150 typovými domky určenými pro jednu či dvě rodiny. Ve 40. letech vznikla východně od centra kolonie třinácti typových čtyřdomků se sedlovými střechami tzv. Německo, nazývané snad podle podobnosti budov se stavbami v Heimastilu, těsně po válce se na obytnou zástavbu na severozápadní straně napojila ještě kolonie Amerika, kde jsou typové domy pro čtyři rodiny. Urbanismus obytných čtvrtí dotvořily okrasné zahrady oddělené živými stříhanými ploty, síť spojovacích cest a veřejné studně. Zbylou část východní obytné zóny se již nepovedlo zrealizovat. Poválečná zástavba vesměs respektovala původní urbanistický záměr, zachovala centrální zónu jako výraznou osu celku a východní část města byla z velké části zastavěna obytnými domy.

I přes některé nepříznivé zásahy zůstal baťovský urbanismus dodnes nezměněn, částečně se také zachovala autenticita jednotlivých objektů.

Kolonie 150 domků se společenským domem, internátem a školou, foto 1946

Kolonie 150 domků. Většinou se jednalo o jednopatrové cihlové dvojdomky, zpravidla nepodsklepené. V přízemí se nacházela obytná kuchyně, koupelna a záchod, z kuchyně vedlo schodiště do místnosti v patře.

Kolonie 13 čtyřdomků typu M, tzv. Německo, nachází se východně od hlavní osy města, postaveno r. 1942. Byty byly komfortnější a místnosti větší než u předchozích typů domků. Bydlení bylo opět dvoupodlažní, v přízemí samostatná kuchyně se spíží a obývací pokoj se schodištěm do patra, kde byly dva pokoje a koupelna se záchodem.

Regulační plán Sezimova Ústí z roku 1939 od R. H. Podzemného.

Hlavní osa města, vlevo Baťova škola práce, vpravo objekty Velkého dvora (zbourán až v 60. letech 20. století), na tomto místě je dnes náměstí T. Bati.

Průhled kolonií na historické fotografii.

Administrativní budova továrny. Objekt má typický baťovský modulový železobetonový skelet s klasickým exteriérem z režného zdiva.

Elektrárna továrny. Halový objekt byl postaven typickým baťovským modulovým skeletem.

Společenský dům s kinem, společenským sálem, obchody a hotelovými pokoji – jedna z dominant utvářející společenské centrum baťovského města.

Baťova škola práce, další dominant na hlavní ose města. Konstrukce je opět železobetonová s cihelnými vyzdívkami, původně měla stavba plochou střechu.

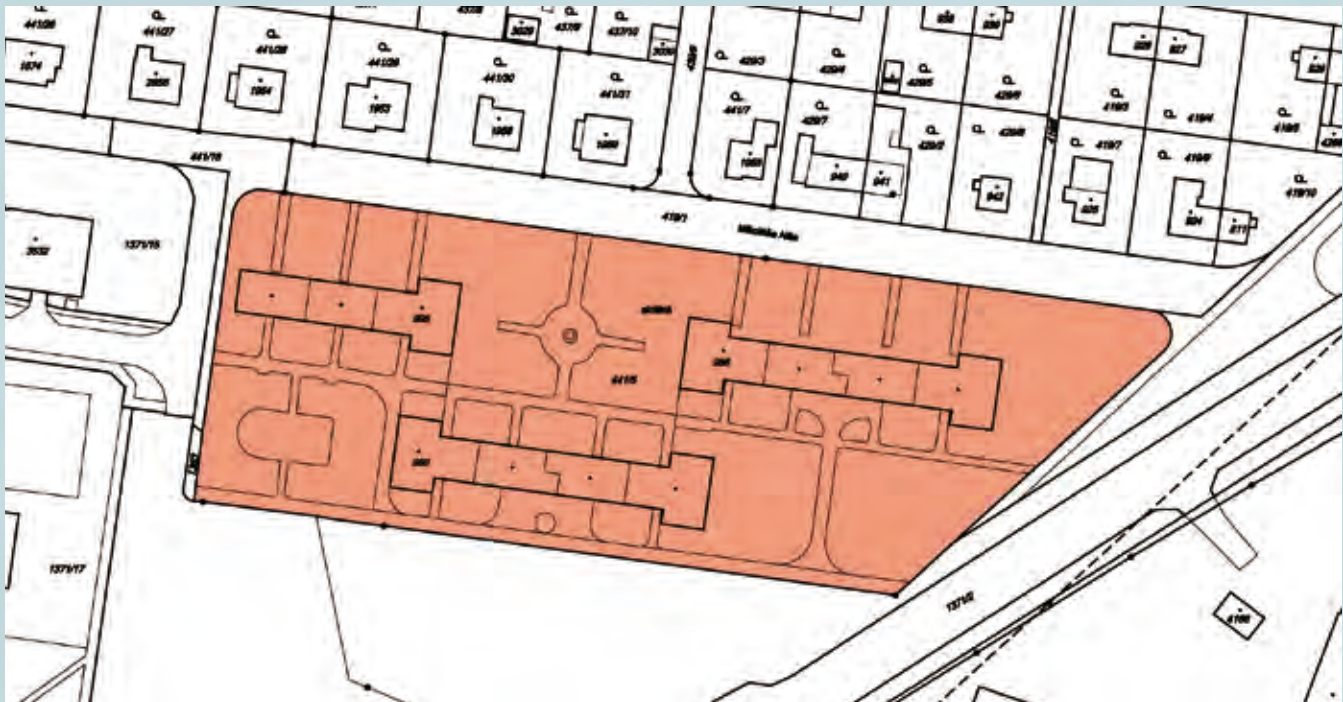
Kolonie 150 rodinných domků, nejčastěji určených pro dvě rodiny.

Kolonie čtyřdomků Amerika. Byty měly shodnou dispozici: kuchyni a 3 pokoje, koupelnu se záchodem, spíž a vestavěnou skříň, v podzemí sklep a prádelnu.

SÍDLIŠTĚ

Strakonice – sídliště „U Ráje“, Mikoláše Alše čp. 763-766, 777-780, 788-790

Strakonice v 50. letech zažívaly stejně jako jiná města poválečnou obnovu. Počet obyvatel rostl a ve městě se projevoval nedostatek bytů. Na severním okraji města bylo započato se stavbou nového sídliště České zbrojovky. Byly postaveny tři ulice s továrními domky a k této zástavbě přibýly v letech 1951–1956 tři rozlehlé třípatrové bytové domy od Karla Pragera ve stylu socialistického realismu (tzv. sorely). Při stavbě objektů byla určena jasná urbanistická kompozice, která počítala s vytvořením klidných zelených ploch v okolí domů. Díky terénním úpravám vznikla mezi domy mírně vyvýšená terasa ohraničená kamennou zídkou.

Každý dům se skládá z hlavní střední části, ke které se z obou stran připojují o patro nižší krátké příčné traktů. K socialistickému realismu jasně odkazují architektonické detaily, které hledají inspiraci v historismu, renesanci či lidové architektuře. Najdeme zde sgrafita v břizolitové omítce, kanelované sloupy či keramická znamení nad vstupy. Mimo to se na hladkých stěnách uplatňují figurální reliéfy znázorňující pracující lid.

Ve třech obytných domech bylo vytvořeno celkem 98 nových bytových jednotek, jednalo se o byty o dvou či třech pokojích s kuchyní, koupelnou a záchodem.

Blatná – kolonie rodinných domků pro železniční dělníky a zaměstnance, Dvořákova čp. 456-463, Nádražní čp. 452-455

V letech 1922-1923 nechalo místní stavební družstvo postavit kolonii dvanácti dělnických domků nedaleko nádraží. Projektantem byl pražský architekt Oldřich Starý a cílem tohoto levicově smýšlejícího architekta bylo především poskytnout „lidu lepší životní prostředí“ v době, kdy probíhala celorepubliková bytová krize. Uliční průčelí dvojdomků bylo ve střední části ukončeno dvojítm trojúhelným štítem či lichoběžníkovým štítem s polovalbovou střechou. Díky štítu a širokému vikýři v postranní části střechy bylo obyvatelné i podkroví. Kolonie domků představovala uplatnění puristické architektury v souboru staveb, moderní vzezření stavbám dodávaly expresivně působící detaily jako například podélná okénka umístěná ve vikýři. Dodnes se dochoval jak původní urbanismus, tak podoba některých staveb.

Strakonice – obytný soubor Mlýnská s terasovými domy a obslužným centrem Hvězda, Mlýnská čp. 1072-1079, Lidická čp. 1081

Soubor osmi řadových obytných bloků s obslužným centrem vznikl na místě zbourané staré zástavby. Výstavba nových budov se uskutečnila ve druhé polovině 70. let 20. století podle návrhu českobudějovického architekta Borise Čepka, který za tento projekt získal uměleckou cenu Jihočeského krajského národního výboru za rok 1978 a soubor dodnes představuje hodnotný příklad inovativní architektury 70. let. 20. století.

Čtyřpatrové domy mají krajní části uličního průčelí zvýrazněny předsunutým kubusem, mimo to jsou dynamizovány ustupujícími balkony po patrech, vertikální členění představuje šikmá stěna dosahující do třetího patra. Západně od obytných domů je situováno obslužné centrum. Stupňovitá stavba železobetonové konstrukce se skládá ze dvou rovnoběžných budov, mezi nimiž je umístěn široký pěší průchod s otevřeným schodištěm. Obě budovy jsou propojeny příčným traktem, který „dosedá“ na obě budovy a částečně zastřešuje průchod. Z jižní strany na centrum navazují železobetonové terasy se zelení.

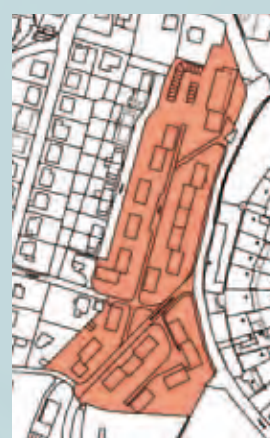
Jindřichův Hradec – sídliště zaměstnanců Jiholenu, Otín čp. 5, 203-207, 208-210, 9, 211, 212, 10, 213-217, r. 1950

Větrní – kolonie domů, Pod Topoly čp. 215, 216, U Kapliček čp. 217-227, r. 1954-1955?

České Budějovice – bloky obytných domů, Jeremiášova čp. 1394-1401, Skuherského čp. 1401-1404, r. 1955-1957

Prachovice – bloky obytných domů, ul. SNP, Liliová čp. 419-442, r. 1953-1955

Sezimovo Ústí – bloky obytných domů, Nerudova čp. 623, 624, Dukelská čp. 609-6013, 620-622, Táboritů čp. 621-619, r. 1953-1959

Tábor – bloky obytných domů s 97 bytovými jednotkami, Budějovická čp. 2215, 2216, 2228, 2229, 2246, 2247, Ústecká čp. 2258-2261, r. 1959-1960

Sezimovo Ústí – 116 řadových a 17 atriových domů, ul. Hromádkova, Švehlova, Erbenova, r. 1973-1976

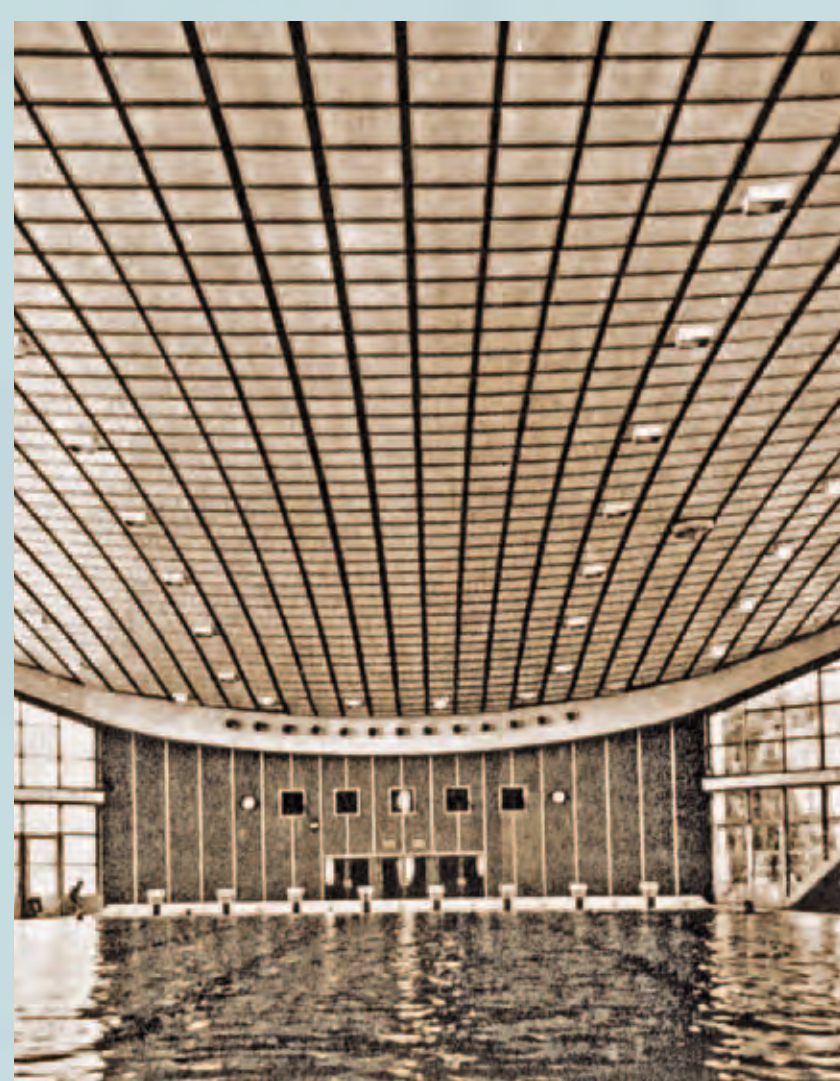
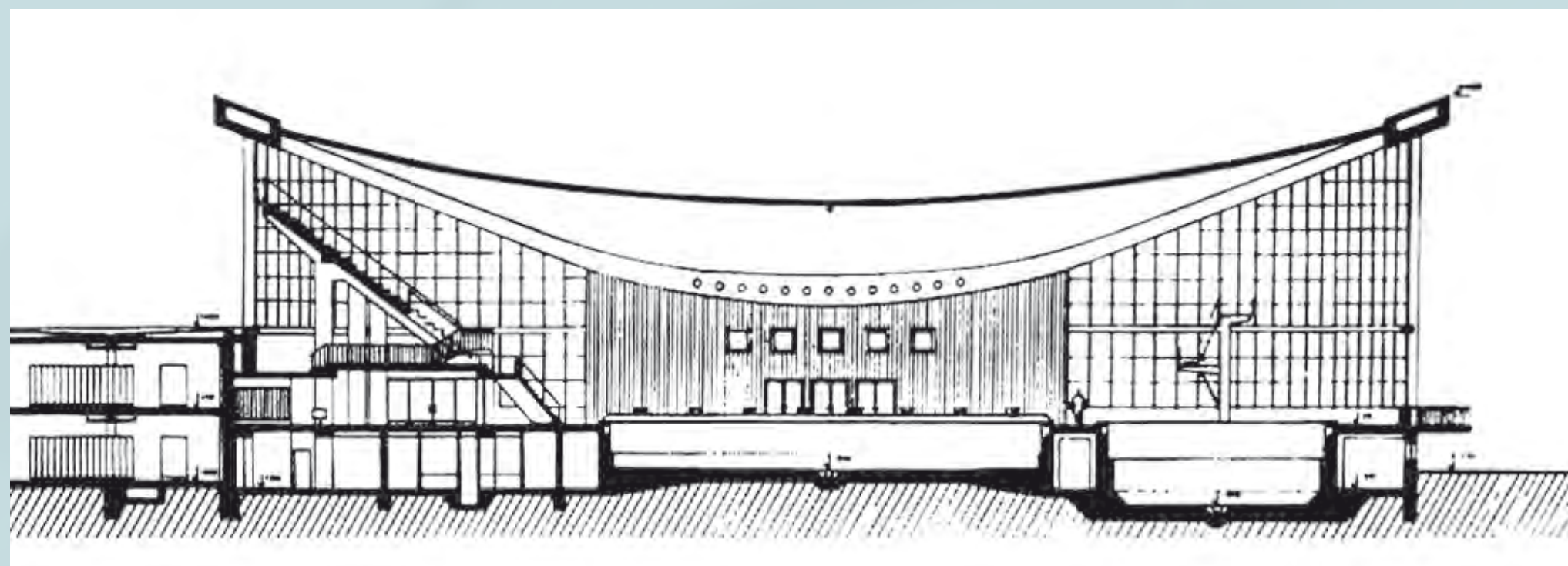
SPORTOVNÍ ZAŘÍZENÍ

Volyně - sokolovna, Sokolovská čp. 383

Sokolovnu si nechala postavit tělovýchovná jednota Sokol v letech 1928-1929. Jejím autorem byl místní architekt a člen Sokola František Průša. Monumentální budova s ustupujícím druhým patrem, výraznými štíty a sochami sokolů v nadživotní velikosti byla provedena jako umělecké dílo. Autor kromě práce s hmotami využil i kontrast barev a strukturu materiálů - režné zdivo, kamenné zdivo nebo hladkou barevnou omítku. Na této stavbě s klasicistními rysy můžeme vidět vliv Průšova učitele Josipa Plečnika.

Při úpravách v druhé polovině 20. století byla budova navýšena o jedno patro, takže původní návrh s ustupujícím vrchním patrem byl popřen a znehodnocen. Budova zároveň získala hladkou fasádu, čímž zanikla materiálová skladba.

České Budějovice - plavecký stadion, Sokolský ostrov čp. 402

Projekt na plavecký stadion vznikl již v roce 1958 a řadil se v Československu mezi první pokusy o použití lanové střechy. Jeho výstavba podle návrhu českobudějovického architekta Bohumila Böhma však byla realizovaná až v letech 1966-1971. Ústředním prvkem se stala plovárenská hala s lanovou střešní konstrukcí o rozpětí 54 x 64 metrů. Tato hala obsáhla bazén o rozměrech 50 x 20 metrů s osmi plaveckými drahami a skokanský bazén na západní straně. Protější stranu naproti tomu zabírala tribuna pro 850 diváků. Zázemí bazénů, dětský bazén a šatny byly umístěny v připojeném nízkém křídle.

Plovárenská hala je unikátní svou technicky náročnou konstrukcí zavěšené střechy. Ve své době byla stavba v Československu vysoce hodnocena a ceněna v celoevropském měřítku. V letech 1996-1997 byl stadion rekonstruován, nejvýraznější změnou je výměna transparentních okenních výplní za téměř neprůhledné tmavě modré.

České Budějovice - tribuna sokolského stadionu, Sokolský ostrov čp. 462 | KP

Stadion společně s tribunami byl vystavěn v roce 1924 podle návrhu českobudějovického architekta Karla Chocholy. V pozdějších letech byla východní tribuna zbourána a západní tribuna částečně upravena, i přesto si však z velké části uchovala svou autentickou podobu. Tribuna je jedním z prvních příkladů puristického stylu v Čechách, spočívajícím v maximálně zjednodušených tvarech objektu, hladkých zdech bez ozdob, estetiky světelných kontrastů či inspiraci průmyslovými stavbami. Tato stavba je od roku 2004 kulturní památkou.

Veselí nad Lužnicí - sokolovna, Budějovická čp. 2, r. 1904 | KP

Kardašova Řečice - sokolovna, Hradecká čp. 404, r. 1921

Hluboká nad Vltavou - sokolovna, Podskalí čp. 394, r. 1926-1927

Blatná - sokolovna, Kalinovo náměstí čp. 580, r. 1931-1933 | KP

Netolice - sokolovna, Tyršova čp. 456, r. 1933-1934

České Budějovice - sokolovna, Sokolský ostrov čp. 462, r. 1939-1947 | KP

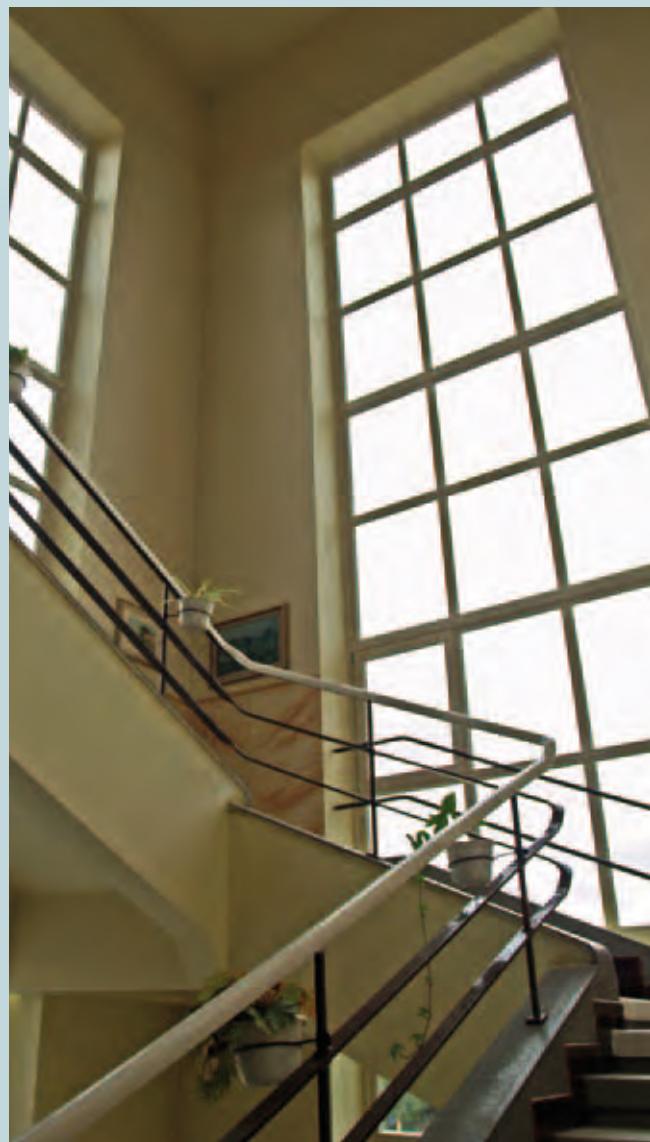
Třeboň - sportovní hala, Lázeňská čp. 1005 a 1007, r. 1985

České Budějovice - Fitness centrum Pouzar, Dlouhá čp. 1371, r. 1990-1991

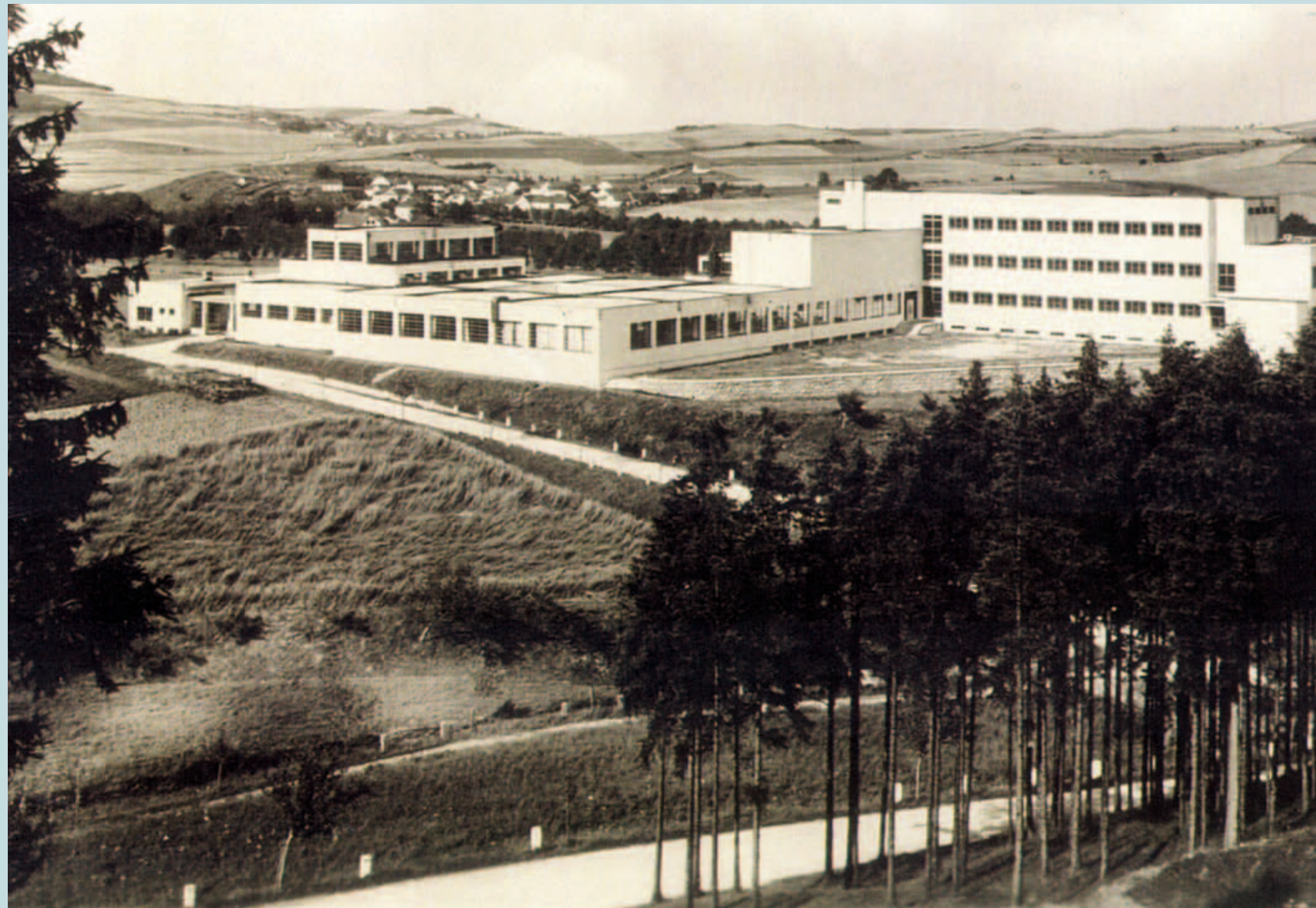

ŠKOLY

Strakonice - Masarykovy obecné školy, Chelčického čp. 555

Na výstavbu školy byla v roce 1928 vypsaná architektonická soutěž, do níž bylo přihlášeno celkem 47 návrhů a z níž byl vybrán projekt pražského architekta Milana Babušky. K slavnostnímu otevření budovy došlo v červnu 1931. Do školy bylo zapsáno 530 dětí. Spolu s budovou bylo upraveno i její okolí, vydlážděny ulice, vybudován parčík před školou a školní zahrada. Ve dvoupatrové budově bylo 63 místností, 7 vestibulů, široké chodby, 2 schodiště, 8 toalet, 9 sprch, 2 dílny v suterénní části, kuchyně se spíží, kotelna, tělocvična s místností na nářadí, prádelna a sklepy. K tomu ještě náležel byt pro ředitele a školníka. Interiér si dodnes zachoval velkou část své původní podoby. Výrazným prvkem budovy je horizontální pás oken kombinovaný s vertikálním pásovým oknem schodiště. Budova Masarykových obecných škol patří mezi nejrozsáhlejší stavby vzniklé ve Strakoniciích v době první republiky. Přínosem této stavby byla především účelná a moderní dispozice s veškerým zázemím potřebným pro chod školy.

Volyně - Zemská průmyslová škola, Resslerova čp. 440

Areál školy byl postaven v letech 1930-1933 podle návrhu významných meziválečných autorů Františka Fialy a Vladimíra Wallenfelse. V komplexu hlavní třípatrové budovy a přilehlých přízemních pavilonech se nacházely učebny, internát, čítárna, kuchyně, objekty dílen, skladiště, výstavní síň a byty ředitele a školníka. Technologicky je základem budov železobetonový skelet, který umožnil užití rozměrných oken. Tím byl splněn jeden ze základních požadavků funkcionalistické architektury na dostatečné osvětlení interiéru. Škola ve Volyni je vyspělým příkladem moderního odborného učiliště meziválečné doby a zároveň představuje prvotřídní funkcionalistickou realizaci.

Horní Stropnice - Obecná škola, čp. 193

V roce 1928 bylo rozhodnuto, že bude v obci vystavěna nová školní budova, neboť dosavadní výuka probíhala v provizorních a pronajatých prostorech. Stavba byla dokončena roku 1929 za pomoci místních obyvatel a 1. září téhož roku zde byly otevřeny dvě třídy. Budova má charakteristický výraz školních budov se sedlovými či valbovými střechami realizovaných ve 20. a 30. letech 20. století. Patrová budova má fasádu rytmizovanou v horizontálním směru, s důrazem na pestrou materiálovou skladbu - kamenný sokl v kontrastu s cihlovým obkladem přízemí a břizolitovou omítkou v patře. Interiér se středovou chodbou a schodištěm poskytoval prostorné učebny s dostatkem světla. Školní budova v Horní Stropnici představuje kvalitní ukázkou prvorepublikové maloměstské školy, jejíž architektura vychází z dozrívající geometrické moderny.

Dolní Bukovsko - Obecná škola, Jiráskovo náměstí čp. 31, r. 1906

Jindřichův Hradec - gymnázium, Husova čp. 333, r. 1920-1923

Vyšší Brod - Česká státní obecná škola, ul. Míru čp. 194, r. 1925 | KP

Prachatic - Obecná a měšťanská škola, Vodňanská čp. 287, r. 1926

Český Krumlov - Masarykovy školy měšťanské, T. G. Masaryka čp. 213, r. 1927-1929 | KP

Vimperk - Masarykova česká obecná a občanská škola, 1. máje čp. 268, r. 1930

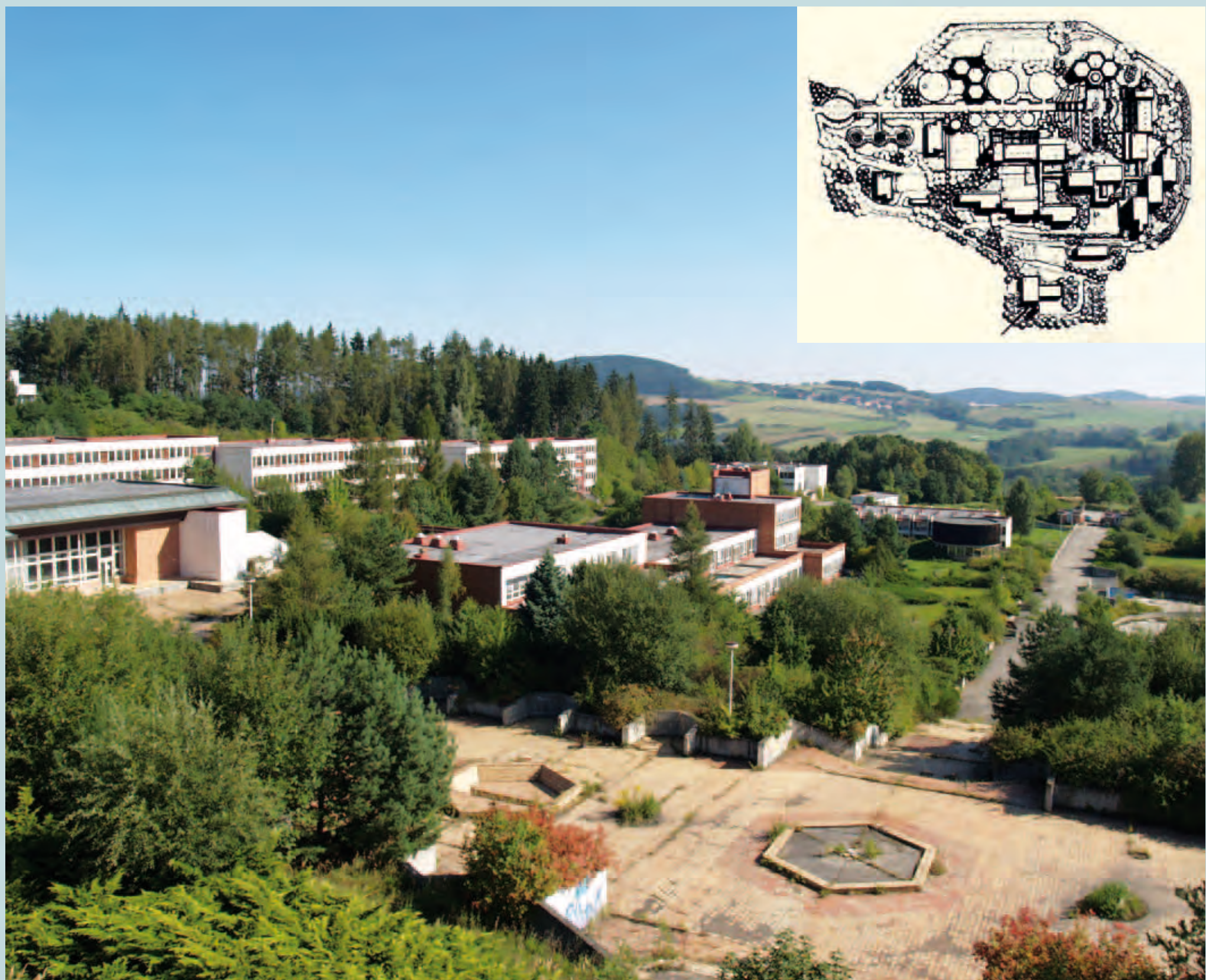
České Budějovice - Masarykova škola, Dukelská čp. 246, r. 1931

Jindřichův Hradec - Masarykova obchodní akademie, Husova čp. 156, r. 1930-1931

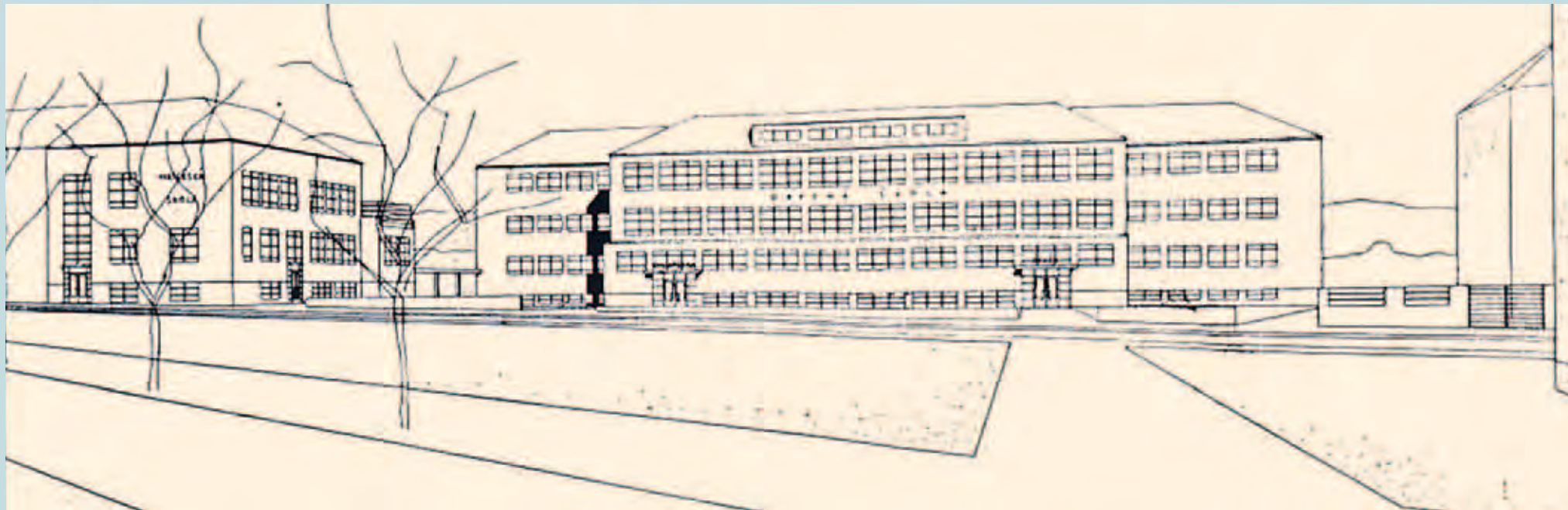
ŠKOLY

Volyně – škola v přírodě, Chomutovská čp. 646

Rozsáhlý komplex vznikl v letech 1980–1986 podle návrhu architekta Ladislava Kopky. Autorovým cílem bylo umožnit pohyb dětem venku v jakémkoliv počasí, a to jak ve volném čase, tak v době školní výuky. Nakonec byl zvolen pavilonový systém, díky němuž byl rozsáhlý areál na téměř deseti hektarech svažitého pozemku citlivě zakomponován do krajiny a zaručil rovněž dostatek slunečního svitu do všech prostor. Škola pro 940 dětí měla kromě pavilonů s učebnami a ubytovacích pavilonů také společenské zařízení, hřiště, zdravotní středisko, ubytovnu pedagogů, školku pro děti zaměstnanců či studovnu. Uzavřené prostory byly doplněny řadou venkovních otevřených či polootevřených zastřešených prostorů, kde mohla rovněž probíhat výuka. V exteriéru staveb se uplatnily bílé panely, které byly doplněné režným zdívem, mrazuvzdorným keramickým obkladem v tmavohnědé barvě a stejnobarevným obkladem dřevěným.

Z hlediska uměleckohistorického spočívá význam školy v přírodě ve Volyni jednak ve faktu, že byla prvním prototypem tohoto druhu zařízení v tehdejší Československu, a za druhé v její vysoké architektonické úrovni srovnatelné s nejkvalitnějšími stavbami v celé republice.

Písek – obecné školy, Mírové náměstí čp. 1466

Na stavbu obecních škol a opatrovny byla v roce 1936 vyhlášena soutěž, jíž se zúčastnila řada významných architektů. Byl vybrán návrh pražského architekta Ivana Nedomy, který nejlépe splňoval podmínku architektonického uzavření východní fronty náměstí. Výstavba probíhala v letech 1937–1939. Jde o dvoupatrovou budovu, která je symetrickou sestavou tří kvádrů, symetricky je řešeno rovněž hlavní průčelí s rozměrnými okny a dvěma vstupy v krajních osách střední části. Dodnes zůstalo nezměněné dispoziční řešení interiéru, dochovala se také část řemeslných doplňků.

Týn nad Vltavou – základní škola, Žižkova čp. 285

O výstavbě nové školy se v Týně nad Vltavou uvažovalo téměř půl století, ale k její realizaci došlo až v letech 1947–1949. Návrh zpracoval architekt F. Šulc. Jde o dvoupatrovou budovu, která je sestavou propojených kvádrů s dominantním představeným vstupním vestibulem kruhového půdorysu. Každý z kvádrů nese valbovou střechu, kruhový vstup má rovnou střechu s kruhovou prosklenou nástavbou (lucernou), kde okna jsou zdobena výjevy ze školního prostředí za použití techniky leptaného skla. Na výzdobě průčelí byla použita sgrafitová technika, z interiéru lze z výzdoby stěn jmenovat dobovou fresku nad jevištěm v hale od významného jihočeského malíře Ády Nováka.

Architektonické a výtvarné pojetí budovy školy bylo ovlivněno stylem socialistického realismu, dodnes však zůstává unikátní a nadčasovou stavbou, která v době dostavby byla oceněno mezinárodní architektonickou cenou.

Tábor – Obchodní škola, Jiráskova čp. 1615, r. 1930–1931

České Budějovice – Ústav pro zvelebování živností, Husova čp. 1846, r. 1931

Vyšší Brod – Volks und Bürgerschule (Obecná a měšťanská škola), Náměstí čp. 58, r. 1935

Milevsko – Masarykovy obecné školy, Jeřábkova čp. 690, r. 1933–1935

Brloh – Státní obecná a měšťanská škola, čp. 149, r. 1936

Jindřichův Hradec – Živnostenská škola, Miřiovského čp. 678, r. 1936–1938

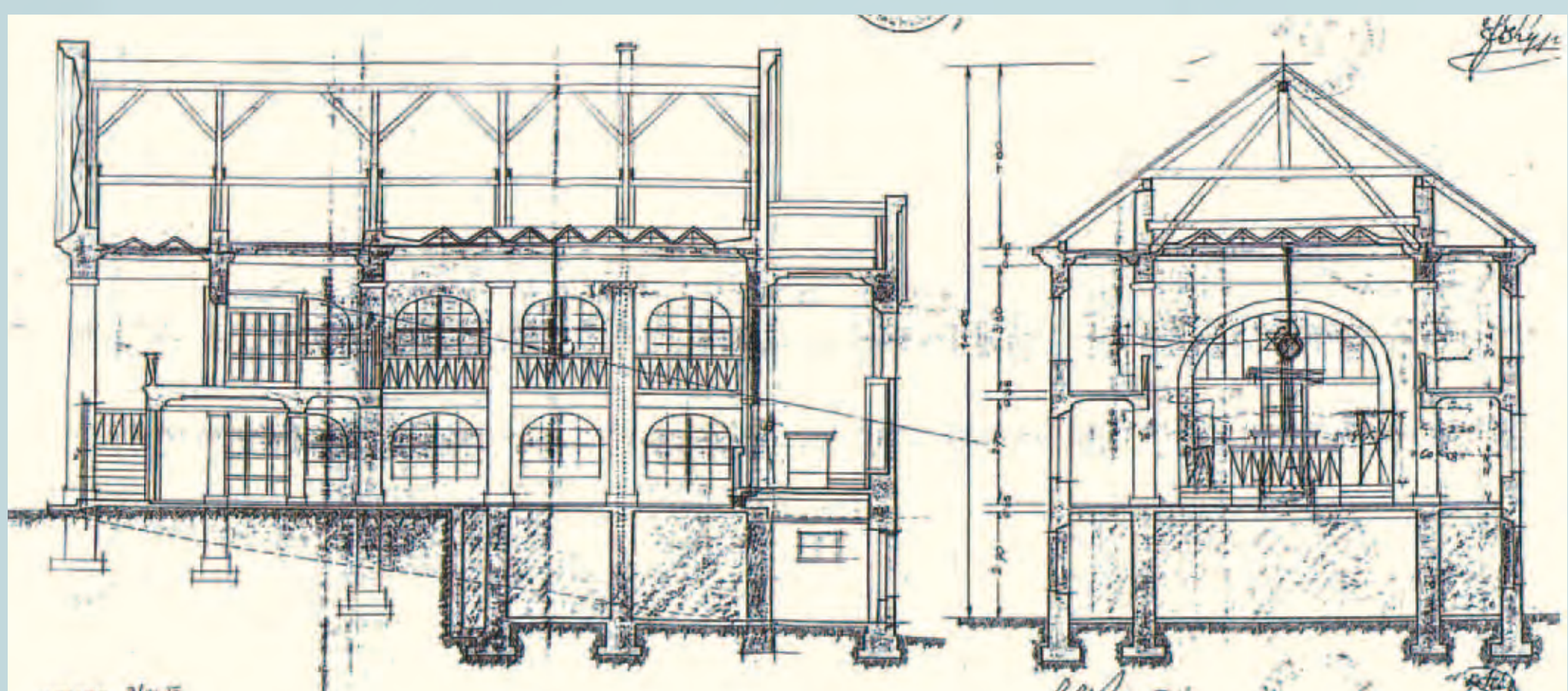
Kaplice – Státní obecná a měšťanská škola, Omlenická čp. 436, r. 1937–1938

Prachovice – Mateřská škola a jesle, Česká čp. 674, r. 1976–1977

CÍRKEVNÍ OBJEKTY

Milevsko – synagoga, Sokolovská čp. 209 | KP

Synagoga v Milevsku byla postavena ve válečných letech 1914–1918 na místě, kde kdysi býval obytný dům. Synagoga v sobě snoubí dva různé, skoro protikladné architektonické styly – tradicionalismus od Františka Střilka a kubismus od pražského architekta Oldřicha Tyla. Pojednání synagogy je v základu převážně klasicistní, s čtyřsloupovým portikem a s polokruhovými okny položenými ve dvou řadách nad sebou. Nad klasicistním portikem se vypíná trojúhelníkový štít pojednaný v moderním kubistickém slohu, který je tvořen krystalickými jehlany.

Synagoga sloužila svému účelu do sklonku třicátých let. Za druhé světové války byl v synagoze umístěn sklad. Po válce už nebyla obnovena činnost židovské obce, a proto se změnila synagoga na modlitebnu Církve československé husitské. Je to jedna z mála židovských náboženských staveb, která nese znaky výrazného stylu 20. století.

Tábor – sbor Církve československé husitské, Fügnerova čp. 1960

Dne 8. ledna 1920 byla založena samostatná Církev československá husitská. V Táboře od té doby bylo průběžně vyvíjeno úsilí ke stavbě nového kostela. Pozemek pro stavbu byl získán v roce 1927, roku 1934 zpracovali architekti Václav Vejrych a Jaroslav Kabeš ideový návrh, který byl schválen v roce 1938 a roku 1939 byla stavba zrealizována.

Autoři si dobře poradili s úzkou parcelací ve velmi svažitém terénu a umístili na ni komplex kostela, který je tvořen třemi vzájemně propojenými částmi – chrámem s věží, úřední budovou s byty a kolumbáriem. Interiér celého komplexu se dochoval téměř v autentickém stavu včetně dispozice, konstrukcí, řemeslných prvků a plastik od významného tábořského sochaře J. V. Duška. Puristická stavba sboru se řadí k nejhodnotnějším stavbám meziválečné architektury v jižních Čechách a svou kvalitou dosahuje měřítka celorepublikového významu.

Tábor – smuteční síň a krematorium, Soběslavská čp. 2502

Smuteční síň a krematorium na hřbitově v Táboře je v současné době tvořeno smuteční síní z let 1968–1970 od významného místního architekta Václava Drozdy ze Stavoprojektu Sezimovo Ústí, dále krematoriem z počátku 80. let 20. století od Oldřicha Novotného a celá stavba je doplněna novým technickým zázemím z počátku 21. století z dílny ateliéru A2. Smuteční síň reaguje na příklady světové architektury a svou subtilností upomíná na stavby Miese van der Rohe. Smuteční „plochostřecha“ síň je postavena z lehkého „Miesovského“ ocelového skeletu, který je na bočních stranách podpírán kamennou zdí. Na počátku 21. století byl komplex budov rekonstruován.

České Budějovice – Husův sbor, Palackého náměstí čp. 1154, r. 1924 | KP

Třeboň – Husův sbor, Seifertova čp. 449, r. 1924–1925

Protivín – smuteční obřadní síň na hřbitově, r. 1926

Větrní – areál římskokatolického kostela s farou, r. 1935–1938 | KP

Trhové Sviny – sbor Církve československé husitské, ul. Bezručova, r. 1936 | KP

České Budějovice – Čtyři Dvory, kostel sv. Vojtěcha, r. 1939

Blatná – smuteční obřadní síň a krematorium, r. 1964–69

České Budějovice – smuteční obřadní síň a krematorium, Pražská čp. 108, r. 1964–1979

KULTURNĚ-SPOLEČENSKÉ STAVBY

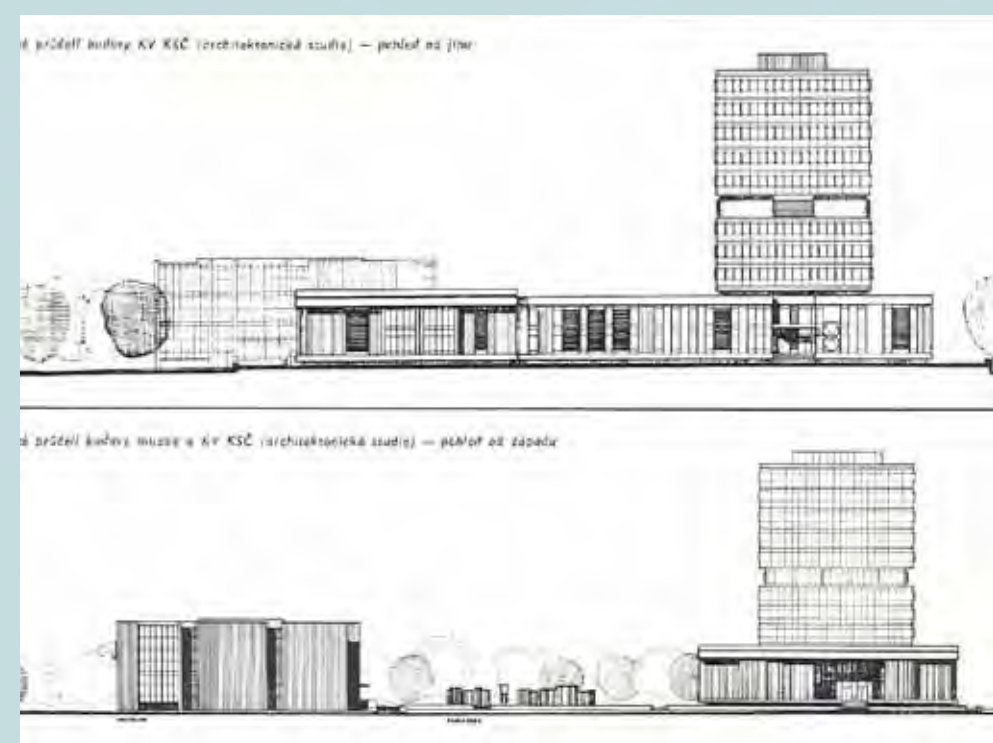

Písek - Kulturní dům, Nábřeží 1. máje čp. 1605

Na konci 50. let 20. století vznikla v Písku za veliké podpory města a národního podniku Jitex budova „závodního klubu“, který byl postaven ve stylu socialistického realismu, podle projektu Pozemních staveb České Budějovice, stavební správy Písek. Jde o třípodlažní budovu v symetrickém architektonickém provedení, kde středový pětiosý rizalit výrazně předstupuje před boční křídla.

Budova kulturního domu byla roku 2004 transformována na moderní multifunkční společenské centrum, kde je respektován původní řád a vnější tvář budovy byla kultivována. V nově přistavěných částech od architekta Adama Rujbra byla naopak přiznána doba vzniku použitím soudobých materiálů (hliníkové rámy, velkorysé prosklení, dřevěný obklad).

Interiér kulturního domu byl rekonstruován v intencích původního dispozičního řešení, včetně konstrukčních prvků a architektonických detailů. Hlavním prostorem v budově je sál, který lze díky unikátnímu teleskopickému zařízení tribuny hlediště velmi snadno a rychle přestavět a využít ho k divadelnímu nebo tanečnímu vystoupení.

České Budějovice - Památník a muzeum revolučního dělnického hnutí, Lidická čp. 1700

Počátkem roku 1971 rozhodla rada Jihočeského KNV vybudovat v Českých Budějovicích Památník a muzeum dělnického revolučního hnutí spolu s objekty KV KSČ. Byla vypsaná architektonická soutěž, ve které zvítězil projekt kolektivu střediska 04 SÚRPMA v Praze - Jan Malát, Jiří Vít, Jan Řezníček a Miloš Sádek.

V konceptu stavby muzea hrála roli snaha propojit interiér s okolní zelení a umožnit nové pohledy na historickou část města. Všechna průčelí budovy jsou ze všech stran stejně významná a pohledově velmi exponovaná. Výraz budově dodává působivé střídání velkých prosklených ploch a plných konstrukčních stěn, které jsou obloženy keramickým obkladem. Interiér budovy je bohatě výtvarně dotvořen uměleckými díly. Osou vnitřní interiérové dispozice je centrální hala se schodištěm, kterou obklopují menší výstavní prostory. Dnes je v budově umístěna Jihočeská vědecká knihovna.

Budova muzea s památníkem patří mezi celorepublikově významné stavby české moderní architektury 70. let 20. století.

České Budějovice - kino Kotva, Lidická tř. čp. 2110

Kino Kotva bylo postaveno roku 1929, jeho stavebníkem byl česobudějovický Sokol II a jednalo se tehdy o pátý a největší biograf v Českých Budějovicích. Autorem stavby byl místní architekt Karel Chochola. Stavbu tvořila železobetonová konstrukce, v přední části byl umístěn symetricky řešený vstupní prostor s dominantním prvkem rozměrného okna v prvním patře, na tuto část navazoval vlastní promítací sál. Na této puristické stavbě je patrný vliv funkcionalismu a holandské architektury, z níž autor vycházel ve více svých realizacích. Tento Holandský vliv připomínaly plochy neomítnutého zdiva a zdůrazněné linie říms a pilastrů, tyto prvky však byly rekonstrukcemi částečně setřeny.

Vimperk - kino, Johnova čp. 226, r. 1926

České Budějovice - hvězdárna, Zátkovo nábřeží čp. 9, r. 1934 a 1970

Větřní - Závodní dům s biografem, Papírenská čp. 185, r. 1938

Tábor - Osvětový dům, Jiráskova čp. 1775, r. 1939

Milevsko - kulturní dům, Nádražní čp. 846, r. 1955-1958

Trhové Sviny - kulturní dům, Sídliště čp. 710, r. 1958

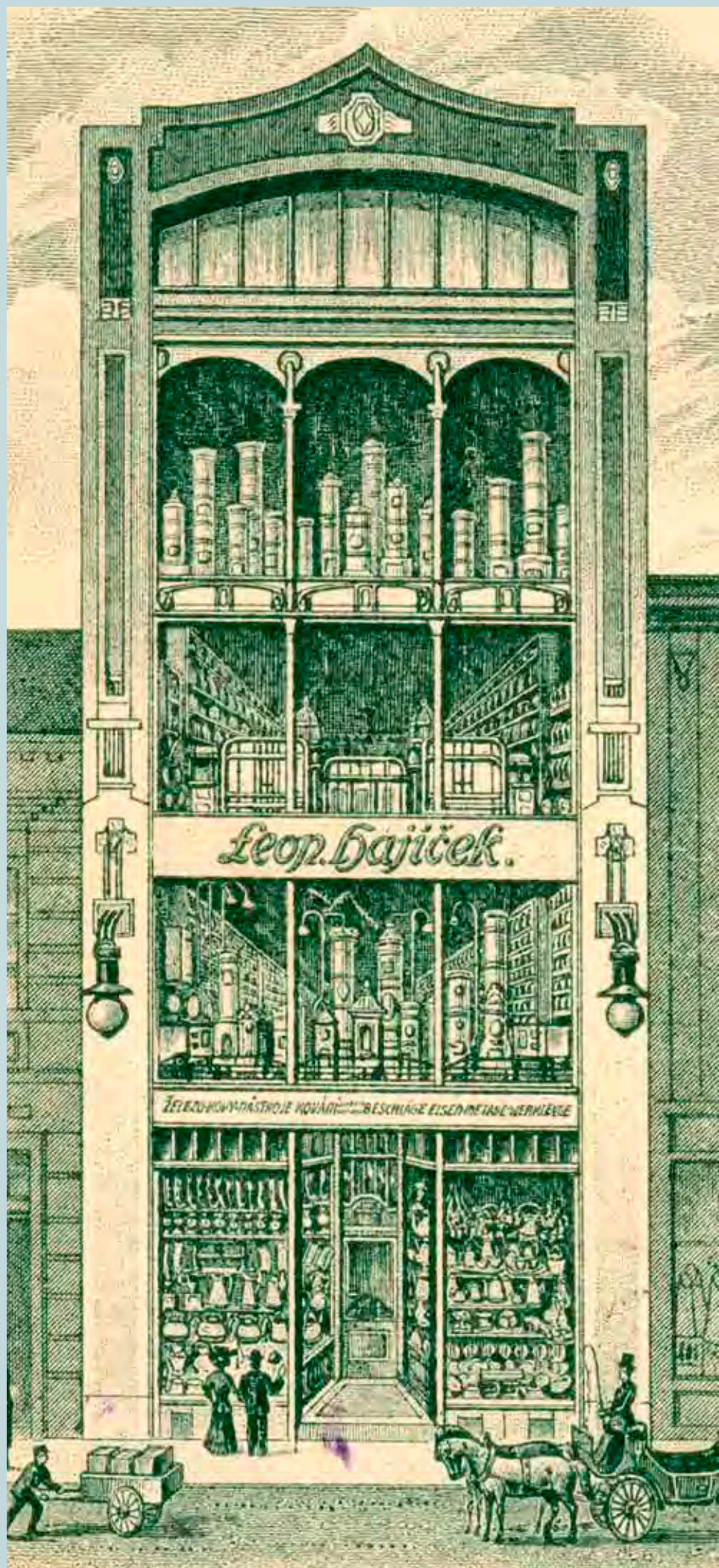
Český Krumlov - Špičák - kino, Serpentina čp. 134, r. 1976

Sezimovo Ústí - kino Spektrum, nám. Tomáše Bati čp. 701, r. 1983-1985

OBCHODNÍ DOMY

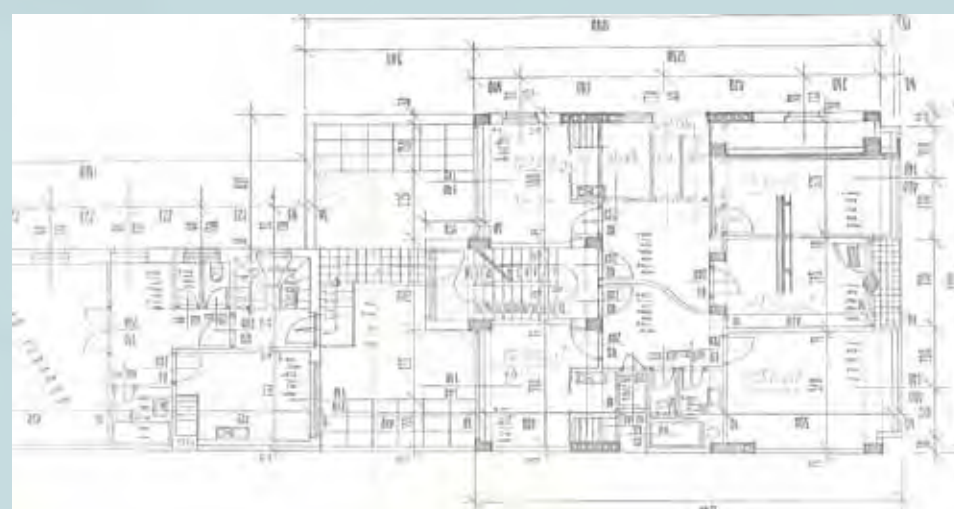
České Budějovice - obchodní dům Leopolda Hajčka, U Černé věže čp. 9

Mezi typově i architektonicky nejprogressivnější realizace se v budějovickém prostředí počátku 20. století (1909-1910) řadí obchodní dům Leopolda Hajčka, který byl určen pro potřeby pouze jedné firmy. Obchodní dům vznikl na dlouhé úzké parcele, na místě dvou starých domů v Plachého ulici a v ulici U Černé věže přiléhajících k sobě zadními trakty. V otázce projektu se Leopold Hajček nakonec obrátil na architekta Jana Šulu, který navrhl hlavní průčelí v jednoduchých formách - krajní pilíře a rozměrné tabule zrcadlového skla osazené v subtilních železných konstrukcích. Po dispoziční stránce zaujme Hajčkův obchodní dům zejména nástupní částí přízemí s otevřenou galerií v patře, unikátně řešeným světlíkem a v neposlední řadě jedním z výdobytků moderní techniky, osobním liftem pro 3 osoby. Jedná se o hodnotnou secesní stavbu, která se v jižních Čechách řadí k nejkvalitnějším projevům tohoto stylu.

České Budějovice - obchodní dům Bedřicha Sadovského, Kanovnická čp. 75

Obchodní dům Bedřicha Sadovského je jeden z nejhodnotnějších funkcionalistických obchodních domů v jižních Čechách, který mezi ostatními obchodními domy nejvíce vyniká rozsahem prosklení plochy fasády v prvních dvou patrech. Zmíněná prosklená plocha fasády nejvíce naplňuje funkcionalistický požadavek dosáhnout co největšího přímého osvětlení. Obchodní dům postavili v roce 1930 pražští architekti Jaroslav Stránský a Josef Šlégl snad podle projektu jihočeského architekta Karla Chocholy. Dispozice domu umožňuje v prvních dvou patrech prodejní plochy, třetí patro je obytné. Dům se zachoval z velké míry v autentickém stavu, k určitým změnám došlo při rekonstrukci v druhé polovině 20. století.

České Budějovice - nájemní dům s obchody Ferdinanda Haišmana, Krajinská čp. 30

Nejvýznamnější stavbou od architekta Jana Saláka je v Českých Budějovicích Haišmanův nájemní dům s obchody v Krajinské ulici z let 1933-1934. Dům je velice kvalitní realizací ve stylu emocionálního funkcionalismu a řadí se k vrcholným dílům funkcionalismu v jižních Čechách. Architekt se zde snažil vytvořit stavbu nejen účelnou, ale i emocionálně, esteticky působivou, což se nejvíce odrazilo na hlavním průčelí, které má symetrickou čtvercovou kompozici se zdůrazněným středovým válcovým pilířem. V přízemí byly umístěny obchody, v nadzemních podlažích byty, které osvětlují funkcionalistická pásová okna.

České Budějovice - kavárna Corso, Široká čp. 452, r. 1922

České Budějovice - obchodní a nájemní dům O. a J. Rosenfeldových, Hroznová čp. 325, r. 1923

České Budějovice - obchodní a nájemní dům Antonína Markgraфа, Krajinská čp. 37, r. 1925

Týn nad Vltavou - obchodní dům u Straků, Horní Brašov čp. 262, r. 1934

České Budějovice - obchodní dům Brouk a Babka, Široká čp. 432, r. 1935 | KP

Kardašova Řečice - nákupní středisko, tř. Jablonského čp. 625, r. 1983

Sezimovo Ústí - prodejna, nám. T. Bati čp. 626, r. 1985

Prachatice - obchodní dům Prior, Vodňanská čp. 46, r. 1975

OBYTNÉ BUDOVY

Tábor - dvoupatrový nájemní dům Na Vrtačkách, Vančurova čp. 1239

Stavitelé Jan Matějka a Ladislav Mužík postavili podle návrhu neznámého pražského architekta v letech 1923-1924 blok tří bytových domů na nároží dvou ulic - Vančurova a Tomkova. Průčelí mají bohatou plastickou výzdobu a výrazné členění pojednané v rondokubistickém slohu, který se v Táboře hojně rozšířil na počátku 20. let 20. století. Jednotlivá podlaží mají shodnou dispozici s vícepokojovými byty, se samostatnou koupelnou, záchodem, spíží a v některých bytech i s balkónem.

Větrní - obytný úřednický dům, Šumavská čp. 72, 73

Papírna ve Větrní (Poetschmühle der Firma I. Spiro&Soehne Krumau) nechala v obci vystavět několik obytných domů pro své úředníky. Jedním z nich byla také třípatrová budova, dvojdům, z roku 1912 s výraznými polokruhovými arkýři v nárožích. Budova v sobě spojuje prvky moderny a Heimatstil, který se nejvíce uplatňuje v českých příhraničních městech. Podoba hlavního průčelí odkazuje především k architektonické moderně, jejíž prvky např. vpadlá geometrická pole, členění oken a dveří, doplňuje typický znak Heimatstil - okenice. Dům nabízel pro své obyvatele vysoký komfort bydlení, v každém patře se nacházely pouze dva byty s plošnou rozlohou nad 120-150 m².

Tábor - obytný dům s garážemi pro Karla Jiřího Doležala, Farského čp. 1490

Ve 20. letech 20. století se majitelem řadového pozemku s výškovým rozdílem přes 8 m stává Karel Jiří Doležal, majitel realit a dealer vozů automobilky PRAGA. Toto profesní zaměření se výrazně projevilo na výtvarném utváření stavby realizované v letech 1927-1928 a projektované architektem Karlem Rudolfem. Stavba je unikátní jednak svou funkcí obytného domu spojeného s prodejnou automobilů, ale i svým výrazně vyhraněným art-decovým stylem. Znaky art-deca spatřujeme v neobvyklé až výstřední sochařské a plastické výzdobě a ve výrazné římse s klasicizujícím dekorem na jižním průčelí stavby. Stylové pojetí stavby je odlišné od české podoby dekorativní architektury - rondokubismu. Stavba nedoznala od svého vzniku výraznějších změn.

Tábor - dům pro Petra Gajdika, Farského čp. 888, r. 1907

Třeboň - činžovní domy, Lidická čp. 376 a čp. 377, r. 1923-24

Jindřichův Hradec - domy vojenských gážístů, Sládkova čp. 436-439, r. 1925

České Budějovice - obytné domy pro vojenské a civilní gážísty, Puklicova, Hrubínova, Nerudova, r. 1925-1926

Loučovice - obytné domy čp. 40, 20.-30. léta 20. století

Strakonice - činžovní dům penzijního fondu akciové společnosti Fezko, P. Bezruč čp. 525, r. 1929-1930

Strakonice - činžovní dům s tiskárnou Josefa Pacla, Lidická čp. 210, r. 1930

Vimperk - obytný dům, nám. Svornosti čp. 42, r. 1934

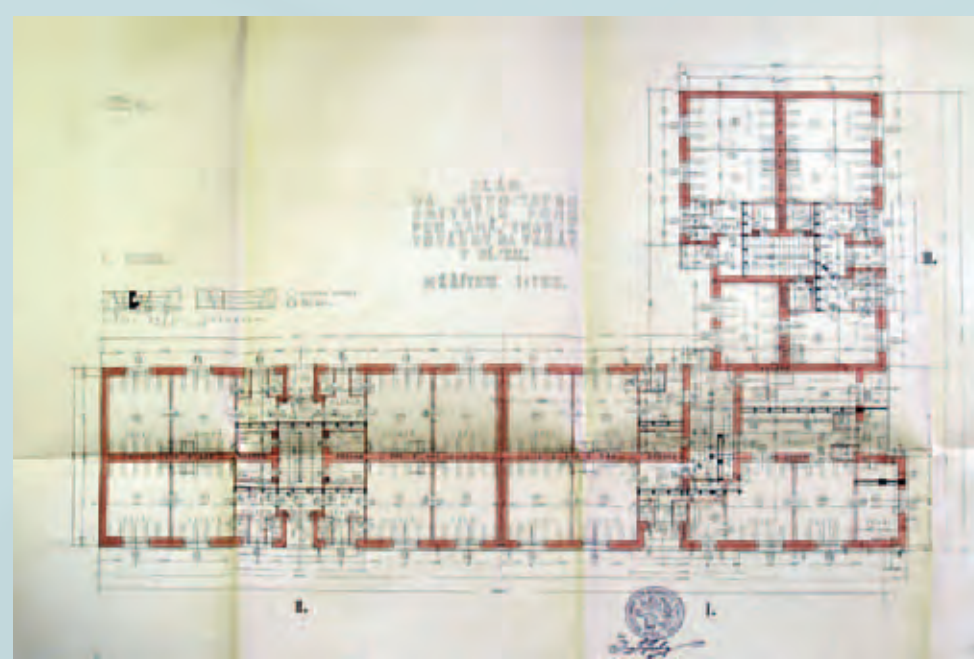

OBYTNÉ BUDOVY A HOTELY

České Budějovice - kolektivní dům Koldům, Pražská čp. 1255 | KP

Kolektivní dům Koldům tvořící jednu z nárožních dominant Pražské třídy je kvalitní ukázkou soudobé architektury bruselského stylu a je hodnotným dokladem experimentální architektury 60. let 20. století v Československu. Cílem experimentální výstavby bylo zvýšit architektonickou kvalitu domů, vytvořit nové typy obytných domů, zvýšit obytný standard a vyzkoušet nové stavební technologie. Všechny tyto body českobudějovický Koldům v kontextu doby zcela naplnil a přinesl jejich svěbytné řešení. Z hlediska funkce byl vyzkoušen nový typ obytného domu tzv. polyfunkční, respektive hotelový dům. Budějovický Koldům navazoval na řešení koldomů v Litvínově a ve Zlíně. Dům je situován na půdorysu písmene Y a sestává z ústřední části vynesené na betonových „nohách“, ze dvou pavlačových křídel, jednoho při Pražské a druhé při Staroměstské ulici. Součástí domu byly, kromě bytových jednotek, i restaurace a dnes již nefungující kinosál a vyhlídková kavárna Perla. Architektura ústředního křídla Koldomu je citací architektury kolektivního domu Unité d'habitation v Marseille z let 1946–1952 od světového architekta Le Corbusiera. Koldům navrhl v roce 1958 architekt Bohumil Böhm, Jaroslav Škarda a Bohumil Karolín. Projekt byl realizován v roce 1964 Generálním investorem komplexní bytové výstavby KNV v Českých Budějovicích.

Písek - nájemní dům pro zaměstnance Tabákové režie, Mírové nám. čp. 1088-1090

Na počátku 20. století postihla Písek bytová krize, kterou měla ve 20. letech 20. století zmírnit výstavba činžovních domů, mezi něž patřily i nájemní domy pro zaměstnance Tabákové režie. Nájemní trojdům na Mírovém náměstí v puristickém slohu navrhl neznámý pražský architekt, jehož projekt byl realizován v letech 1928–1930. Obytný dům na půdorysu písmene L nese prvky expresionismu v razantních horizontálních liniích říms, které v jednotlivých patrech vystupují z fasády. V interiéru se dochovala řada původních truhlářských výrobků včetně kování.

Sezimovo Ústí - bytový dům „Prst Boží“, nám. T. Bati čp. 663

Dominantní bytový dům z dílny Stavoprojektu České Budějovice od Stanislava Hanzala z let 1966–1968 se nachází v ose centrálního shromažďovacího prostoru na náměstí Tomáše Bati v Sezimově Ústí. Pro tento výškový dům se vžilo lidové označení „Prst Boží“. Skladba celé budovy i řešení výzdobných prvků a detailů svědčí o humanizační tendenci v tehdejší architektuře. Všechna obytná nadzemní podlaží se 146 bytovými jednotkami jsou postavena za použití typové technologie T O6 B-2.

Strakonice - hotel Bílá růže, Palackého nám. čp. 80, r. 1905

České Budějovice - hotel Slunce, nám. P.O.II. čp. 125, r. 1912 | KP

Javorník - Švehlova chata čp. 46, r. 1939–1940 | KP

Strakonice - obytné domy České zbrojovky, Nádražní čp. 400–406, r. 1948–1950

České Budějovice - kolektivní dům Experiment, Lidická čp. 135 a čp. 136, r. 1960–1964

Týn nad Vltavou - přístavba hotelu Zlatá loď, Pod Kostelem čp. 251, r. 1966–1969

Tábor - hotel Palcát, tř. 9. května čp. 2471, r. 1975–1978

Písek - Interhotel Amerika, R. Weinera čp. 2375, r. 1992–1993

PENĚŽNÍ ÚSTAVY

Písek - spořitelna, Velké náměstí čp. 27

Písecká třípatrová spořitelna byla vystavěna v historickém centru města v letech 1933-1934 na místě bývalého hejtmánství podle návrhu firmy ing. Starý a Freiwald-Böhm z Prahy. Vedle Erhartova obchodního domu to byla nejmodernější funkcionalistická stavba v Písku ve 30. letech 20. století. Písecká spořitelna je jednou z nejprogresivnějších funkcionalistických staveb ve městě, avšak její podoba je uzpůsobena historickému jádru města a to zejména tvarem své střechy. Velmi cenný je dochovaný autentický interiér z 30. let 20. století s hodnotnými architektonickými detaily a prvky.

Tábor - filiálka Národní banky československé, Tyršova čp. 521

Pozemky, na kterých dnes banka stojí, patřily obci a stály na nich hospodářské budovy školního statku patřící k nedaleké Hospodářské škole. Budova banky byla postavena v letech 1928-1930 jako filiálka Národní banky ČS. Tato budova je hodnotným zástupcem neoklasické architektury první republiky a v jižních Čechách patří k nejhodnotnějším stavbám svého druhu. Budova nese sochařskou výzdobu významného jihočeského sochaře J. V. Duška. Stavba vyniká i velkorysnými architektonickými prvky, jako jsou mohutné ústřední pilířové schodiště a reprezentativní vstupní vestibul.

České Budějovice - ČSOB banka, Lannova čp. 3

Původní budova z roku 1907 již nevyhovovala potřebám banky, a proto byla v letech 1991-1995 dle návrhu architektů Jiřího Skříteckého a Martina Krupauera z jihočeského Ateliéru 8000 radikálně přestavěna. Na budově byly provedeny masivní demolice. Z původních konstrukcí bylo využito pouze průčelí, boční obvodové zdi a část jádra schodiště, do kterých byly vetknuty zcela nové moderní struktury a konstrukce - monolitický skelet. Hlavním motivem návrhu je plynule zvlněná prosklená fasáda do dvora s proměnnou šikmostí, která kontrastuje s barevným pojednáním původní fasády. Výrazná je také koncepce interiéru se šikmým výtahem, se šikmými můstky v přepážkovém prostoru a s větracím potrubím, které bylo zakomponováno do vnitřních prostor.

Milevsko - Městská spořitelna, nám. Edvarda Beneše čp. 6, r. 1910 | **KP**

České Budějovice - Českobudějovická spořitelna, Krajinská čp. 248, r. 1912-1913 | **KP**

Strakonice - Občanská záložna, Na Stráži čp. 270, r. 1930-1931

České Budějovice - Českobudějovická záložna, U Černé věže čp. 69, r. 1934-1936 | **KP**

Týn nad Vltavou - záložna, Tyršova čp. 35, r. 1938

Netolice - Okresní záložna, Bavorovská čp. 51, r. 1939

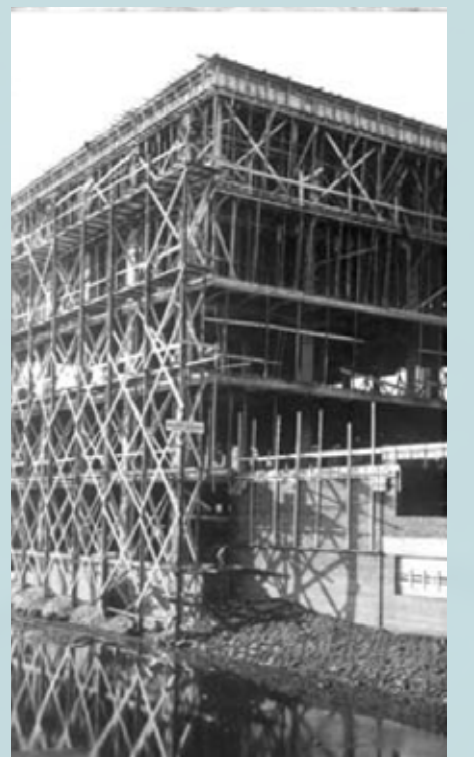
Blatná - Spořitelna města Blatná, tř. J. P. Koubka čp. 81, r. 1939-1942 | **KP**

České Budějovice - Česká pojišťovna, Pražská čp. 1280, r. 1996

PRŮMYSLOVÉ STAVBY

Strakonice - budova přádelny továrny na fezy, Na Dubovci čp. 140

Strakonice jsou městem, jehož historie je neodmyslitelně spjata s textilním průmyslem, který se v průběhu uplynulých dvou století významně zapsal i do stavební podoby města. K architektonicky nejzajímavějším stavbám ve městě patří funkcionalistický industriální objekt přádelny na fezy. Čtyřpatrová skeletová hala rozčleněná výraznými pásy průběžných oken důsledně naplnila požadavek stylu po dostatečném osvětlení prostorů, jednoduchosti a funkčnosti. Budovu přádelny si nechala postavit v letech 1936-1942 Akciová společnost továren na fezy na místě dřívější zděné haly, která v roce 1935 vyhořela. Stavbu prováděla firma Podnikatelství staveb Strakonice - architekt Č. Prokop a stavební inženýr L. Prokop. Budova se zachovala v původním stavu díky tomu, že dosud nebyly provedeny téměř žádné stavební úpravy. Změna nastala pouze ve strojním vybavení, které bylo obměněno v druhé polovině 20. století.

Strakonice - mlékárna a sušárna mléka, Hejdukova čp. 136

Projekt navrhli v letech 1949-1953 naši přední meziváleční architekti a funkcionalisti Josef Havlíček, Josef Hrubý a František Kerhart. Vytvořili areál nadčasový jak dispozičně, tak i výrazem. Projekt pro mlékárnu a sušárnu mléka se stal typovým, o šest let později byl téměř přesně zopakován v Zábřehu na Moravě. Areál je řešen jako dlouhá stavba s pevnou základnou stylově pojatá v duchu dozrávajícího funkcionalismu a k ní je připojena vysoká sušárenská věž, která je členěna plastickými svislými pásy. Přízemní stavba je opatřena pěti měkce modelovanými sedovými světlíky. Areál mlékárny doplňují na pravé straně objekty s kanceláři a sociálním zázemím pro zaměstnance. Soubor staveb mlékárny patří k nejhodnotnějším dokladům architektury mezinárodního stylu v České republice.

České Budějovice - telekomunikační budova, Pražská třída čp. 2239

Telekomunikační budova v Českých Budějovicích byla první realizovanou stavbou svého druhu v Československu. Budova měla být reprezentativním objektem a současně vzorem pro další stavby tohoto typu. Podobu stavby určily požadavky vyplývající z tehdejší telekomunikační technologie - hlavní byla zejména vysoká nosnost podlaží a bezprašný provoz. Autoři Karel Koutský a Jan Kozel s autorskou spoluprací Františka Novotného, Vladimíra Štulce a Jana Vrány navrhli v letech 1971-1975 objekt rozdělený do dvou částí - do hranolové budovy spoju s opukovým obkladem a progresivní konstrukcí FEAL a do válcové cihelné části se strojovny klimatizačního zařízení. V roce 1998 byla budova telekomunikací doplněna neofunkcionalistickou přístavbou Business centra navrženou českobudějovickým ateliérem Dolmen.

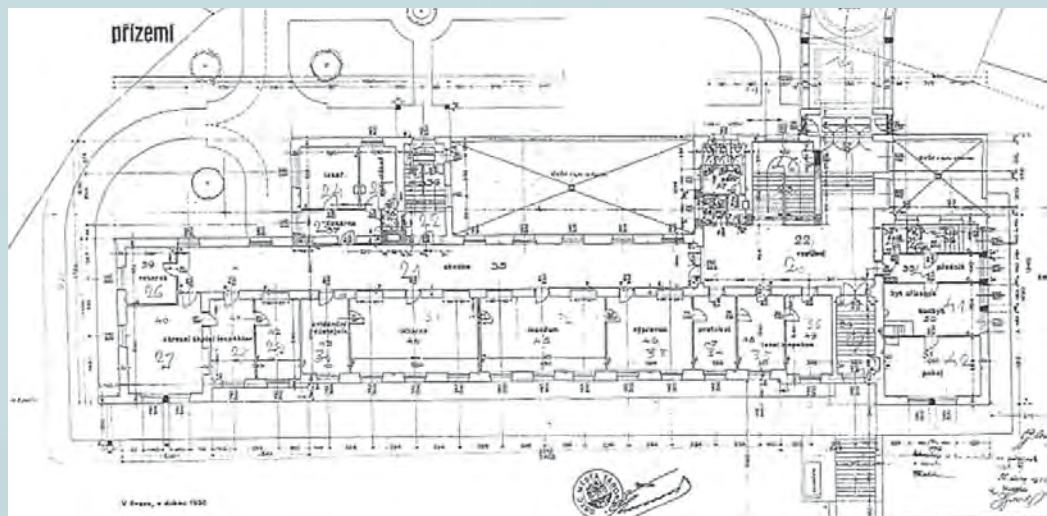

Blatná - Tesla k.p. - montážní hala

V letech 1986-1990 byl vybudován areál závodu Tesla v Blatné od firmy Projekta Praha. V areálu byly postaveny dvě haly obdélného půdorysu o čtyřech podlažích stejného architektonického a stavebního provedení - M6 montážní hala a hala JUS. Obvodový plášť hal tvoří kovoplastické panely s přesazeným radiačním pláštěm, který je v závěrech stavby obložen keramickými panely. Výrazným prvkem fasád jsou kovové slunolamy okolo oken, které dodávají stavbě technický výraz. Konstrukce hal je ze železobetonového skeletu MS-71. V jižních Čechách se jedná o ojedinělou esteticky zajímavou průmyslovou budovu, která vznikla v období od 60. do 80. let 20. století. S podobným řešením pláště se setkáváme u dnes již ceněné stavby telekomunikační centrály v Hradci Králové.

ADMINISTRATIVNÍ BUDOVY

Tábor - Okresní úřad - Na Parkánech čp. 1623

Budova Okresního úřadu v Táboře je novostavbou z let 1930-1931 od pražského architekta Václava Vejrycha. Stavba byla navržena v puristickém slohu a její hmotové členění příznivě zapadá do panoramatu historického jádra. Stavba se nachází v místě původního vjezdu do historické části města. Tato cesta byla zrušena v poslední čtvrtině 19. století při demolici městského opevnění. Po přestěhování okresního úřadu do jiné budovy byl do objektu přemístěn Státní okresní archiv. Dislokační změna si vyžádala minimální stavební úpravy, byly instalovány výtahy a zajištěn bezbariérový provoz.

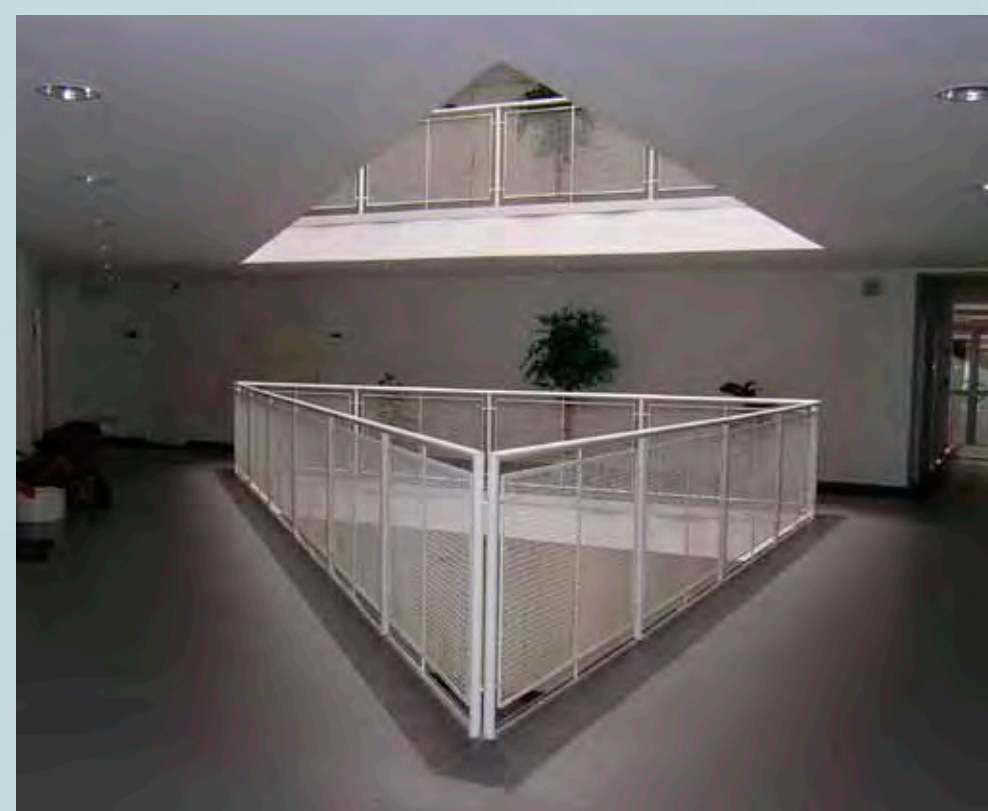
Loučovice - administrativní budova papíren čp. 36

Administrativní budova loučovické papírny vznikla pravděpodobně v meziválečném období. Je postavena v moderním Heimatstil, stylu typickém pro pohraniční města. Průčelí budovy jsou architektonicky shodně pojednána s jednoduchým členěním a rozvržením a jejich podoba je především určena kontrastem materiálů. Fasády jsou tvořeny kamenným obložением přízemí v kontrastu s hladkou omítkou patra, která je doplněna hrázděním ve štítech.

Strakonice - Budova okresního soudu a budova pro politickou správu a četnictvo, Smetanova čp. 455 a 533

Úmysl postavit novou soudní budovu ve Strakonici se objevil již po první světové válce. Vzdělával význam města, a tak se Strakonice snažily reprezentovat mimo jiné také novými budovami státní správy. Projekt vypracoval v roce 1924 pražský architekt Josef Karel Říha. Autor navrhl dvě téměř totožné samostatně stojící stavby, které byly postaveny v soudobém pojetí monumentálního směru, který byl užíván především pro budovy veřejné správy. Jako první město dokončilo novou budovu okresního soudu v roce 1928 a v roce 1930 byla postavena druhá budova pro politickou správu a četnictvo. Jedná se o stavby, které patřily k nejrozsáhlejším realizacím ve Strakonici v době první republiky.

Tábor - finanční úřad, Budějovická čp. 2923

Na pohledově velmi exponovaném místě byla v letech 1995-1996 postavena budova Finančního úřadu v Táboře podle návrhu architektů Bohuslava Štorcha a Jana Franty. Architekti se dobře vypořádali s poměrně úzkou a nepravidelnou parcelací a navrhli pětipatrovou stavbu na trojúhelníkovém půdorysu, který je výrazným motivem budovy a dodává jí nezaměnitelný výraz. Rovná průčelí stavby s okny jsou doplněna dvěma půlkruhovitými schodišťovými rizality. Ve středu dispozice osvětluje interier trojúhelníkový světlík, podél kterého jsou umístěny kanceláře ve všech nadzemních podlažích. Budova finančního úřadu je vysoce kvalitní ukázkou architektury poloviny 90. let 20. století v Čechách. Velkorysá forma budovy vystihuje požadavek reprezentativnosti, který je dokonale sklouben s funkcí stavby.

Český Krumlov - okresní soud, Linecká čp. 284, r. 1911-1913

Slapy u Tábora - selekční bramborářský ústav čp. 39, r. 1921-1922

Jindřichův Hradec - činžovní dům s kancelářemi okresní nemocenské pokladny, Denisova čp. 352, r. 1923-1924

Jindřichův Hradec - soudní budova, Nádražní čp. 567, r. 1928-1929

Milevsko - okresní úřad, Jeřábkova čp. 158, r. 1931-1932

Blatná - okresní úřad, T.G.Masaryka čp. 520, r. 1930-1932

Tábor - finanční úřad, Žižkovo nám. čp. 11, r. 1934-1935

Český Krumlov - budova OV KSČ, Kaplická čp. 439 a 448, r. 1977-1979

Písek - budova OV KSČ, Na Výstavišti čp. 377, r. 1982

Tábor - výpravní budova autobusového nádraží, Husovo nám. čp. 2864, r. 1988-1992

Tábor - pošta, Bechyňská čp. 2926, r. 1994-1996

Tábor - OV KSČ, Vančurova čp. 2904, r. 1995

Strakonice - okresní archiv Strakonice, Smetanova čp. 351, r. 1995-1997

České Budějovice - rekonstrukce a dostavba radnice, nám. P. O. II. čp. 1-2 a 4-5, r. 1998-2000

České Budějovice - státní okresní archiv, Rudolfová čp. 40, r. 1995-1996

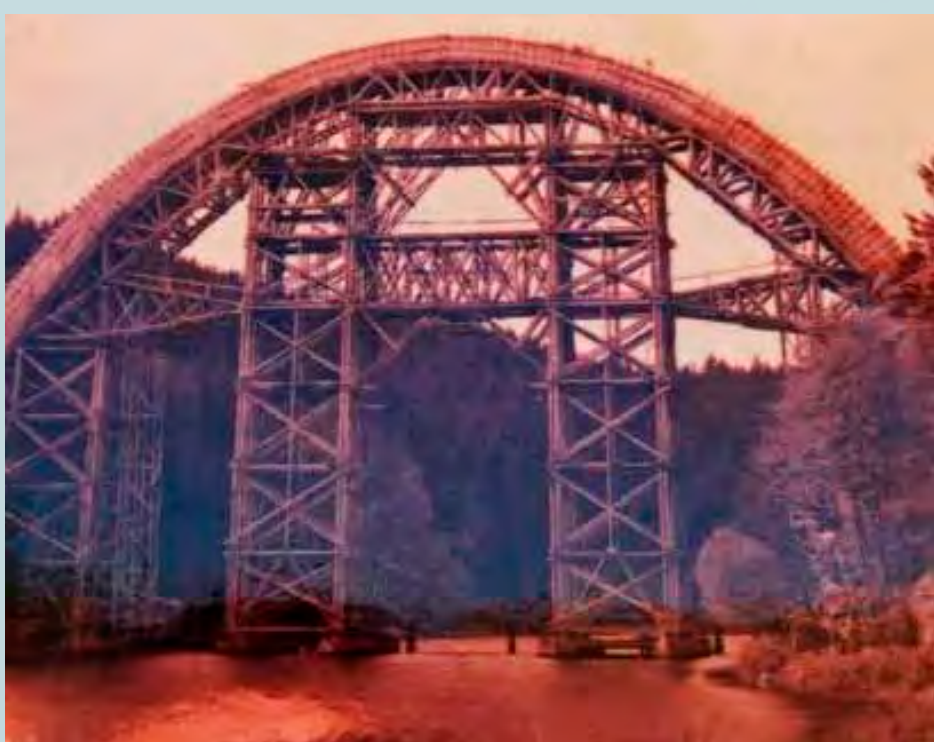
VODOHOSPODÁŘSKÉ STAVBY

Hluboká nad Vltavou - jez

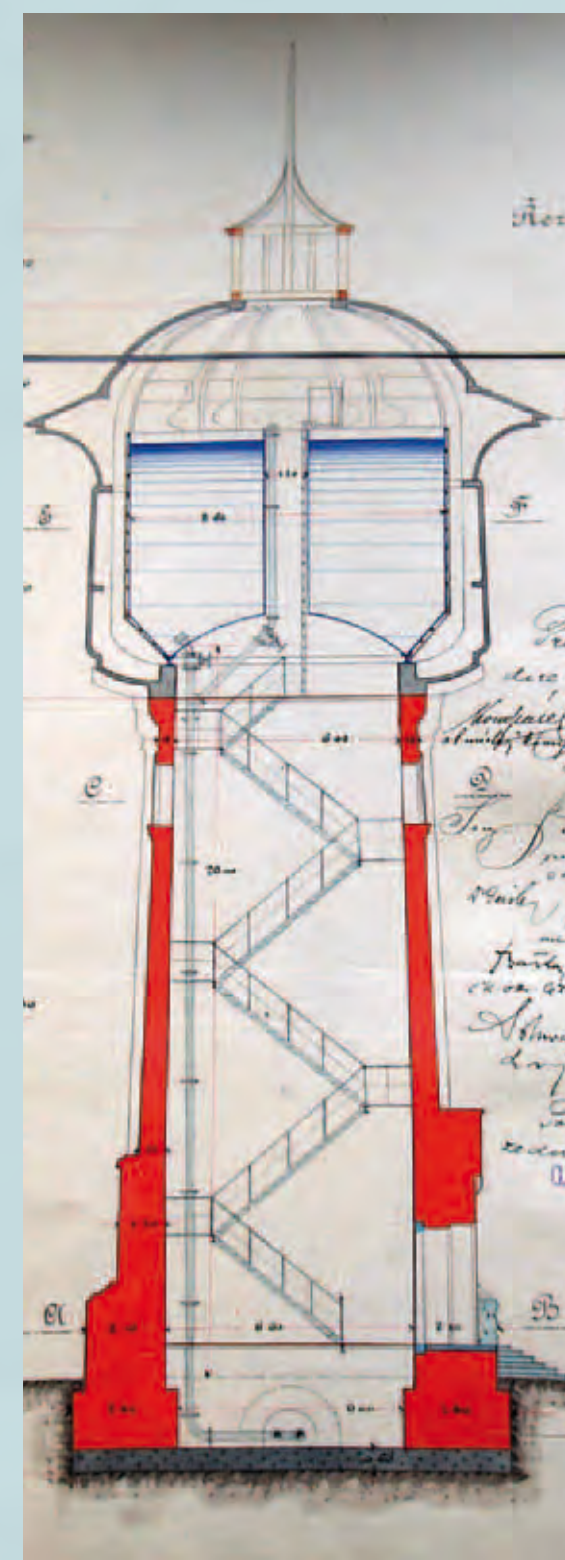
Pevný jez v Hluboké nad Vltavou je cennou technickou vodohospodářskou stavbou provedenou v čistém, téměř až puristickém slohu. Jez byl uveden do provozu roku 1935 v nově vybudovaném korytě řeky Vltavy na pravém břehu původního meandru. Hlavním důvodem výstavby jezu bylo zlepšení odtokových poměrů a budoucích plavebních podmínek na Vltavě. V místě původního koryta řeky je zachován náhon pro malou vodní elektrárnu a technickou památku trkače, který čerpá vodu na zámek Hluboká pro závlahy zahrad.

V letech 2008–2011 proběhla rekonstrukce a modernizace jezu Hluboká nad Vltavou. Jeho rekonstrukcí se přispělo ke zlepšení rekreační splavnosti vltavské vodní cesty v úseku České Budějovice – Týn nad Vltavou. V budoucnu (po dokončení plavebních zařízení na Orlíku a Slapech) pak vznikne souvislá vltavská vodní cesta, napojená díky Labi na celou síť evropských vodních cest.

Bechyně - železobetonový most přes Lužnici „Bechyňská duha“ | KP

Tento unikátní projekt své doby vznikl z potřeby spojit pravý a levý břeh Lužnice, prodloužit železnici a usnadnit tak lidem vstup do města Bechyně. Do doby, než stavba vznikla, sloužila mezi Táborem a Bechyní první elektrifikovaná trať projektovaná Františkem Křížíkem. Protože však dráha končila na levém břehu Lužnice a ani železný most v Zářečí z roku 1885 kvůli pouze 2 m široké jízdní dráze již nevyhovoval zvýšenému provozu, začaly se projevovat stále naléhavější potřeby nového propojení obou břehů řeky. Zastupitelstvo města tímto úkolem pověřilo Dr. ing. Eduarda Viktora s podmínkou vybudovat most v nejužším místě skalnatého údolí a tím prodloužit stávající železniční trať až do města. V roce 1925 byla zadána stavba firmě Ing. Hlava a Dr. Kratochvíl. V roce 1926 byla stavba zahájena a uskutečnila tak jeden z technicky nejmělejších záměrů své doby. Jednalo se o nejvyšší železobetonovou konstrukci dominující údolí Lužnice a nazývanou pro svůj vzhled „Bechyňskou duhou“. Most byl slavnostně otevřen 28. října 1928 k desátému výročí samostatné republiky. Bechyňský most je unikátním železobetonovým obloukovým mostem sdružujícím jak silniční provoz, tak provoz Křížíkovy železniční elektrifikované tratě.

Třeboň - vodárenská věž, Na Kopečku čp. 319 | KP

Vodárenská věž situovaná v Třeboni Na Kopečku tvoří výraznou dominantu východní části města. Věž byla postavena významným českým architektem a pedagogem Janem Kotěrou a byla uvedena do provozu v roce 1909. Jan Kotěra navrhl pouze dvě vodárenské věže v secesním stylu – v roce 1907 Vršovickou vodárnu na Zelené lišce v Praze a brzy nato třeboňskou vodárnu Na Kopečku. Stavbu provedla firma K. Kress, a.s. Praha. Obě stavby jsou dokladem technického i estetického myšlení své doby. Průčelí věže, provedená v kombinaci cihlových a betonových článků, jsou traktována zcela v duchu modernistické redukce, přičemž nepostrádají ani náboj klasické monumentality. Kotěrova věž má vyváženost plošné i prostorové geometrie s důrazem na výtvarnou možnost „materiálové estetiky“. Jedná se o velmi cennou technickou industriální stavbu postavenou ve stylu geometrické moderny. Interiér vodojemu se zachoval v téměř autentickém stavu bez větších úprav a zásahů.

Nesměň - vodojem, r. 1925

Něchov - vodárenská věž, r. 1927 | KP

Borovany - vodárenská věž, r. 1930

Jindřichův Hradec - hydroelektřárna na řece Nežárce, r. 1936

České Budějovice - Trylčův jez na Vltavě, r. 1937

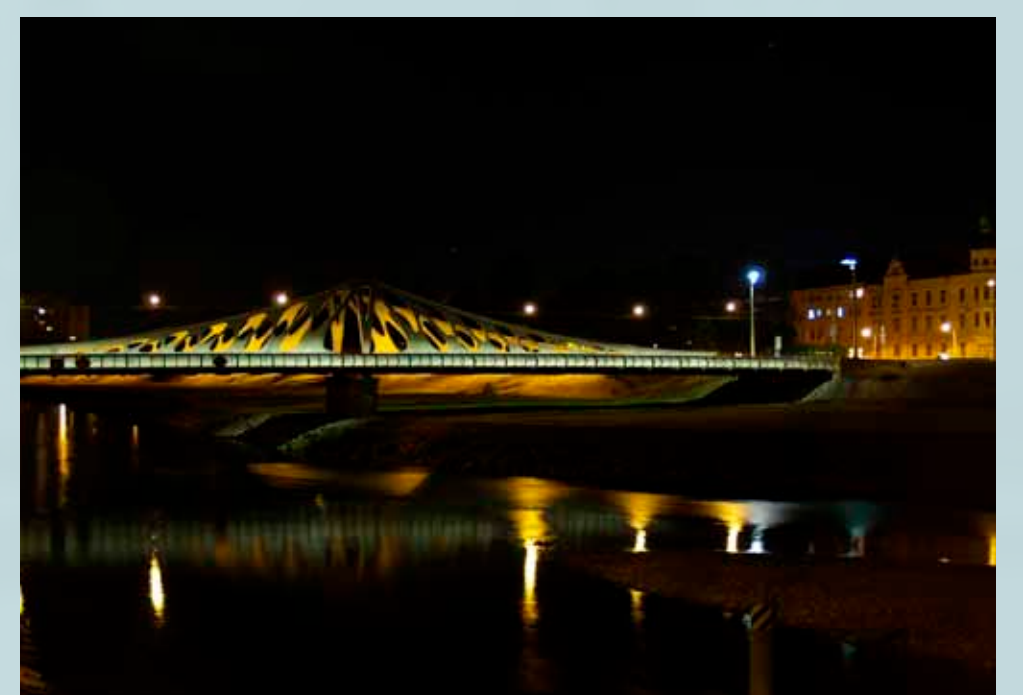
Český Krumlov - most Edvarda Beneše, r. 1937

Podolí - Podolský most, r. 1939-1943 | KP

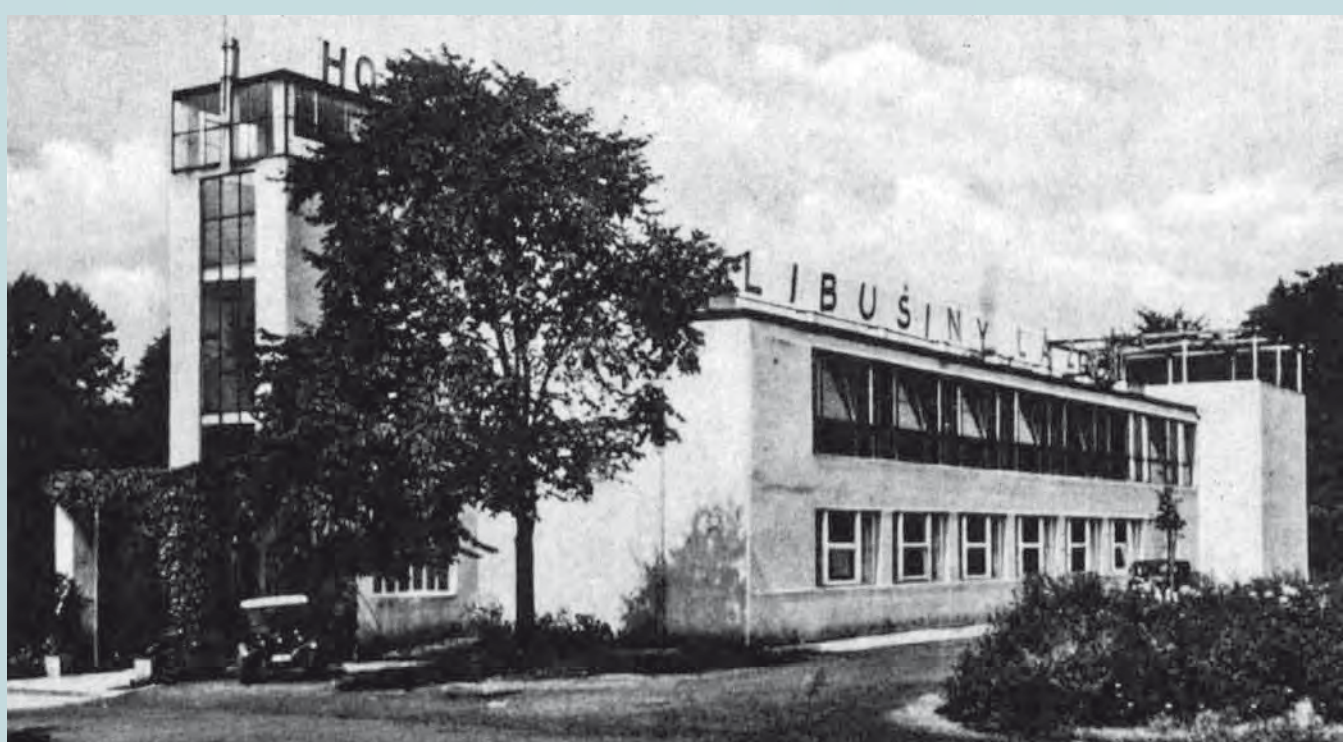
Žďákov - Žďákovský most přes Orlickou přehradu, r. 1955-1967 | KP

České Budějovice - Dlouhý most, r. 1998

ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ

Bechyň - Nové Libušiny lázně (dnes lázeňský dům Jana), Lázně čp. 202

Historie bechyňského lázeňství se začala psát již před více než třemi staletími. Původní léčba byla založena na využívání pramenů minerálních vod, které dostaly název Karlův a Mariánský. Nejvýznamnější stavební úpravou lázeňského areálu po první světové válce byla v roce 1934 výstavba nové hlavní budovy v moderním funkcionalistickém slohu 30 let. Lázeňský dům, dnes nazývaný Jana, je pravděpodobně dílem Jana Chomutovského, známého českého funkcionalisty a žáka Jana Kotěry. Již v roce 1927 Chomutovský vypracoval ryze funkcionalistický návrh na úpravu lázní v Bechyni, který však nebyl v celém rozsahu realizován, byl redukován a byla částečně pozměněna i jeho forma. Ústředním prostorem lázeňského domu je horizontální sál s ochozem vyneseným na pilířích ve výrazném kontrastu s vertikální prosklenou věží.

Dačice - areál nemocnice, Antonínská čp. 85

Potřeba zřízení okresní nemocnice v Dačicích vznikla ve městě již roku 1919. Návrh na areál nemocnice pochází z roku 1938 a jeho autorem byl brněnský architekt Bedřich Rozehnal. Ten se problematice moderní výstavby nemocnic věnoval soustavně celý život a stal se v této oblasti průkopníkem. Rozehnal nejvíce ovlivnil funkcionalismus a Le Corbusierovo pojetí stavby – piloty, provázání se zelení, volný půdorys staveb, volné průčelí s pásovými okny – všechny tyto prvky se objevují i v případě areálu dačické nemocnice. Stavbu hlavního pavilonu prováděla firma Ing. Boleslav Bloudek – Brno. Návrh nebyl realizován v plném rozsahu, přesto patří budova nemocnice k nejlépe navrženým v kraji. Později byly v areálu vystavěny další samostatné pavilony, které však již nedosahovaly kvalit starších částí. Staré budovy byly navíc částečně přestavovány a upravovány pro potřeby provozu nemocnice.

Český Krumlov - dům pečovatelské služby pro seniory Vyšehrad čp. 260

Dům pečovatelské služby Vyšehrad navrhli přední pražští architekti Ladislav Lábus, Lenka Dvořáková a Zdeněk Heřman v letech 1994-1997 na kopci, uprostřed chaotické zástavby z 50. a 60. let, avšak s krásnou vyhlídkou na město. Autorům se podařilo vytvořit sociální architekturu příznivou pro její obyvatele, jejíž podoba vychází z ideje tradiční formy domu. Dům pečovatelské služby tvoří skupina čtyř téměř identických třípatrových budov. Budova se společenskými místnostmi a službami je částečně odkloněná (osamostatněná), tři další obytné budovy, jsou sdruženy vedle sebe v lehce zvlněné řadě. Obytné pavilony jsou na severní straně otevřeny prosklenou vstupní stěnou s přístupovými galeriemi a na jihu stěny ustupují směrem nahoru ve dvou pásech. Pavilony jsou v patrech propojeny lávkami, umožňující přístup k výtahům ve středním pavilonu.

Jedná se o přední dílo české architektury 90. let 20. století, které svým pojetím bylo aktuální i v evropském měřítku. Stavba získala řadu ocenění.

České Budějovice - sanatorium
MUDr. Heinricha Říhy, U Tří lvů čp. 4,
r. 1912-1914

Opařany - dětská psychiatrická léčebna,
čp. 121, r. 1924-1929

Blatná - okresní nemocenská pojišťovna,
Jana Wericha čp. 502, r. 1928

Stará Vráž - sanatorium, čp. 38,
r. 1934-1935

Třeboň - lázně Aurora,
Lázeňská čp. 1001, r. 1975

České Budějovice - denní stacionář
Arpida, U Hvízdala čp. 9, r. 1991-1993

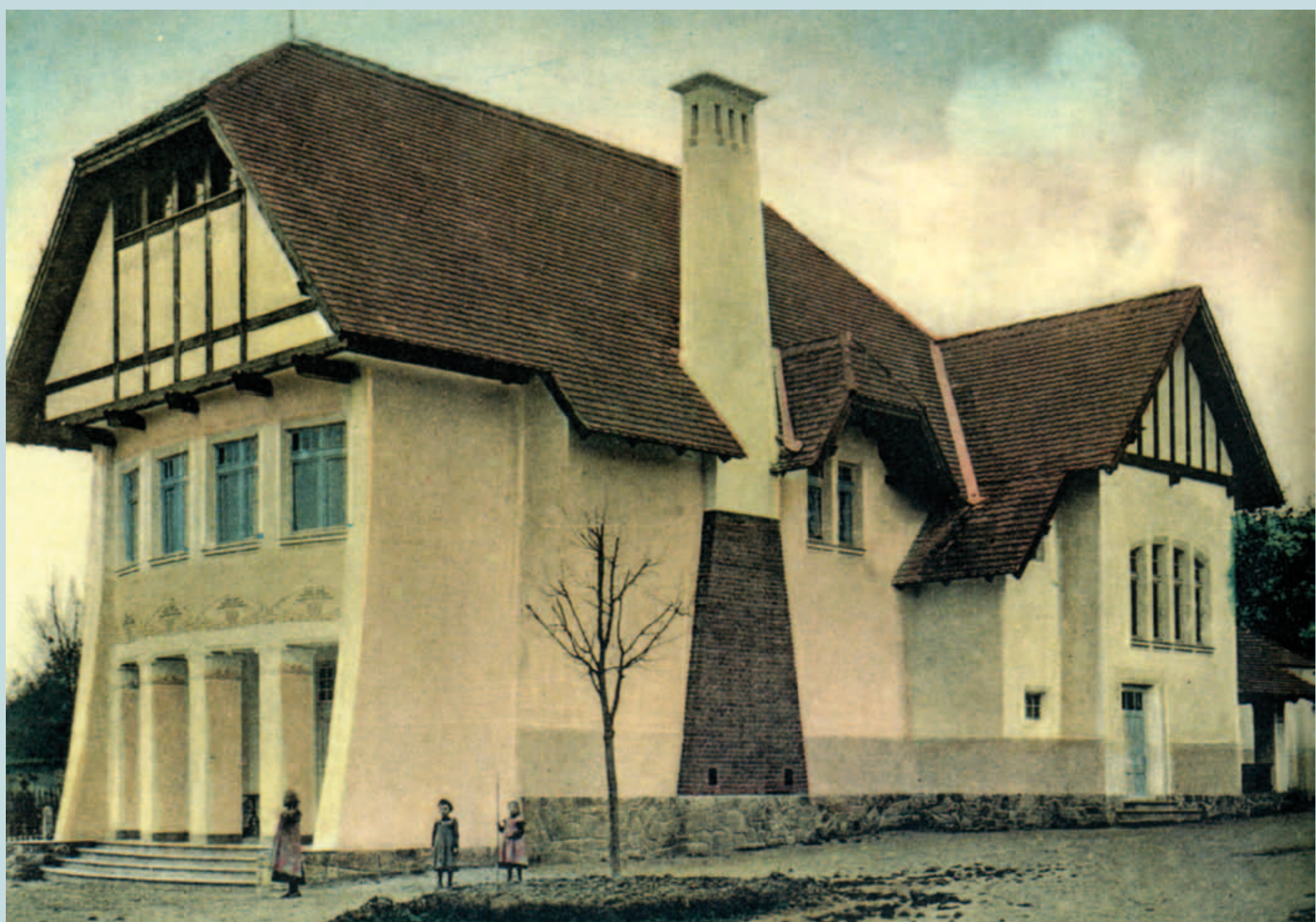
Tábor - transfuzní stanice, tř. Kpt. Jaroše
čp. 2999, r. 1999

Strakonice - domov důchodců Jezárky,
Rybniční čp. 1282, r. 1999-2000

RODINNÉ DOMY A VILY

Bechyně – vila Vendelína Máchy, Libušina čp. 188 | KP

Vilu na hlavní lázeňské ulici v Bechyni si jako letní sídlo nechal postavit majitel velké pekárny v Praze – Smíchově Vendelín Mácha. Zpracováním návrhu pověřil zakladatele české moderní architektury Jana Kotěru, který vypracoval projekt na rozšíření staršího sousedního domu a to v letech 1902-1903. Máchova vila je ranným Kotěrovým dílem, která čerpá z tradic anglické vilové architektury. Vliv Angličanů se tu projevil v malebném spojení mezi starou a novou částí domu, v zaobleném rizalitu, který vrcholí hrázděným štítem, i v motivu arkýře pro někdejší jídelnu, jemuž se v Anglii říká „bay window“. O vymoženostech anglického bydlení měl však promlouvat především interiér Máchovy vily, dodnes jen troskovitě zachovaný.

Vimperk – vila Rudolfa Kralíka, ulice 1. máje 180 | KP

Na počátku 20. století se Rudolf Kralík, spoluvlastník sklárny v Arnoštově, rozhodl pro stavbu nového rodinného sídla na okraji Vimperka. Rudolf Kralík zadal v roce 1904 projekt přednímu představiteli vídeňské moderny Leopoldu Bauerovi. Bauer zde vytvořil architekturu, která je tvořena masívní hmotou vily, na kterou navazují přízemní hospodářská křídla vytvářející uzavřenou čtyřkřídlou dispozici s vnitřním dvorkem. V architektonickém řešení se projevuje inspirace tradičním šumavským Vierkanthofem. Modernistický styl se zde projevil především v pojednání vlastní plochy fasády. Na objekt vily navazoval dnes zčásti dochovaný park, původně s labutím jezírkem.

Planá nad Lužnicí – vila Antonína Belady, Ústrašická čp. 12

Vilu na okraji města Plané, v osadě Lhota-Samoty, si pro sebe postavil známý pražský architekt a stavitel Antonín Belada v letech 1925-1927. Pro svůj letní dům Belada zvolil puristický styl, který se u vilové architektury v jižních Čechách objevuje poprvé. Hmotu vily tvoří jednoduchá geometrická tělesa, která jsou členěna jen okenními otvory, kulatými sloupky mezi nimi, balkony a výraznými římsami. Skeletová železobetonová konstrukce, kterou Belada pro své sídlo zvolil, patří k prvním příkladům použití této technologie v české vilové architektuře. Modernost stavby se projevila i v jejím provozu, kde v přízemí byly soukromé prostory rodiny, patro plnilo reprezentační funkci.

Písek – vila Adolfa Raaba, Sedláčkova čp. 434, r. 1899-1900 | KP

Tábor – vila Maria, Příběnická čp. 738, r. 1901 | KP

Český Krumlov – vila dr. Otto Schwarze, Pod Kaštany čp. 279, r. 1907-1908 | KP

České Budějovice – vila Ernestiny Westenové, Dukelská čp. 23, r. 1912-1913 | KP

Tábor – vila Jana a Antonie Novotných, Příběnická čp. 1105, r. 1913-1914

České Budějovice – vila Františka Petráše, Dukelská čp. 25, r. 1915-1916 | KP

Loučovice – Herrenhaus Porák čp. 86, r. 1921

Blatná – vila Jana Komance, Fügnerova čp. 451, r. 1921-1922

Větrní – tzv. Šimý vily, Akátová čp. 115, 116, r. 1925-1926

Strakonice – rodinný dům MUDr. Jiřího Fífy, Lidická čp. 514, r. 1928-1929

České Budějovice – vila JUDr. Josefa Weisskopfa, Pabláskova čp. 5, r. 1928

Mirovice – vila MUDr. Františka Mráze čp. 233, r. 1931-1932

České Budějovice – rodinný dům Aloise Zimmermanna, Dukelská čp. 76, r. 1932-1933

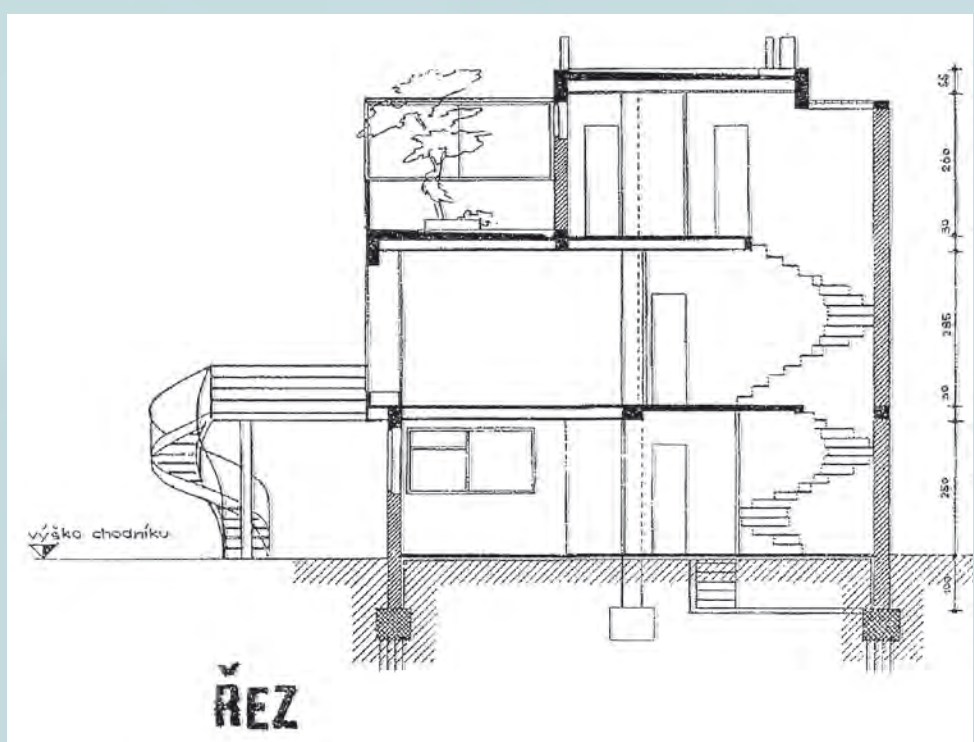
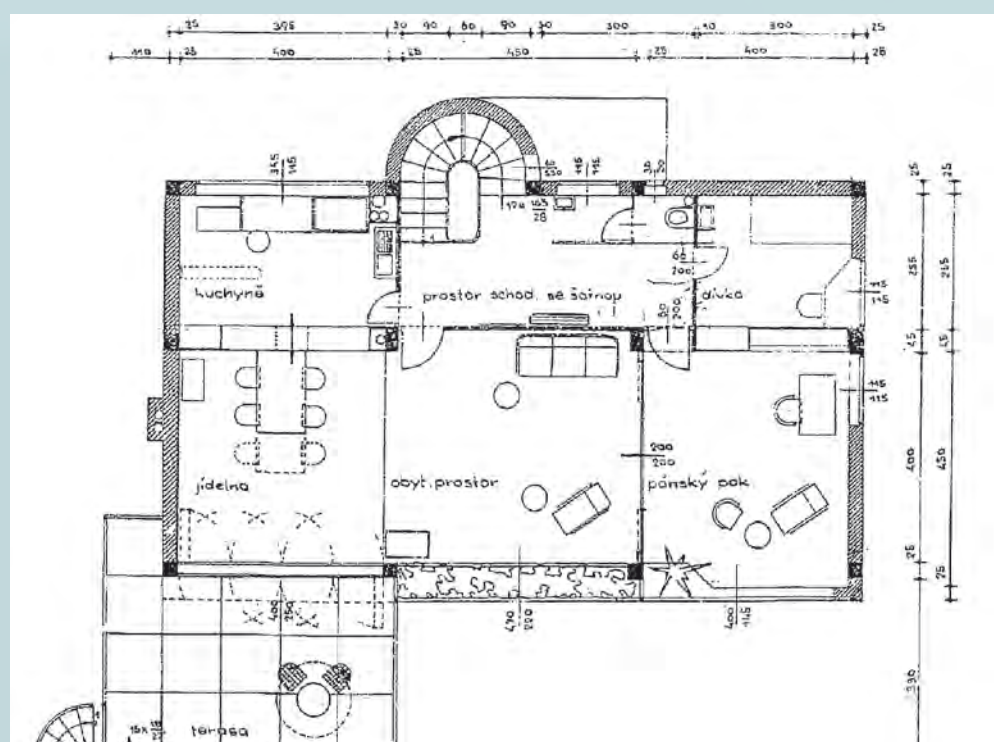
Sezimovo Ústí – vila Dr. Edvarda Beneše čp. 201, r. 1930, 1937-1938 | KP

Prachatice – dům Johanna Nepomuka Krale, Nádražní čp. 364, r. 1931-1932

RODINNÉ DOMY A VILY

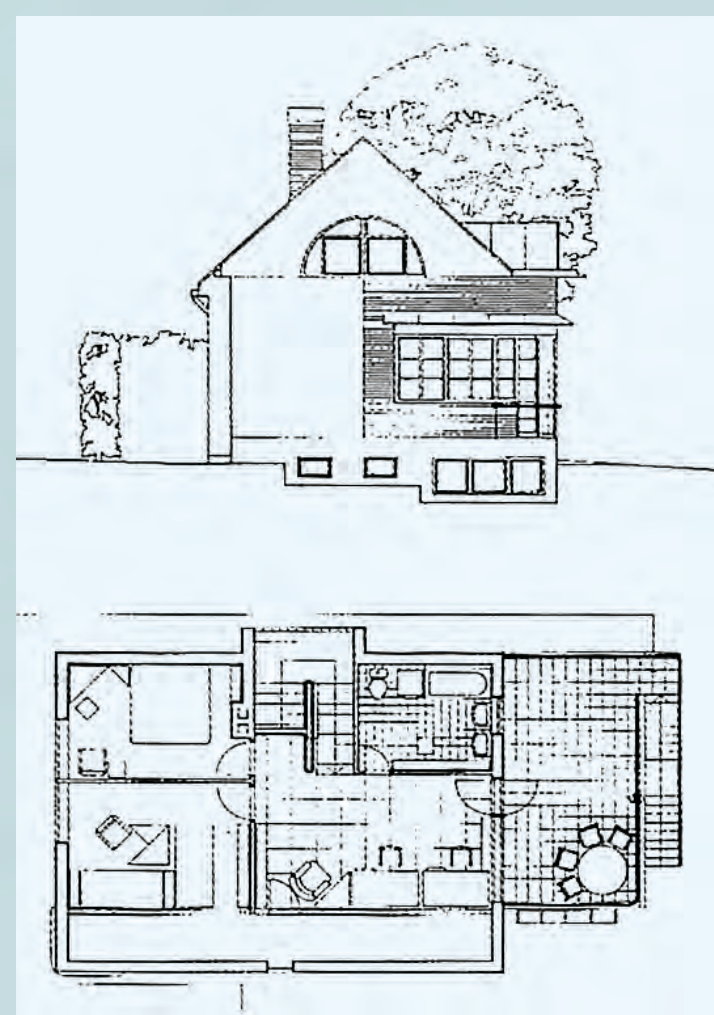
České Budějovice - rodinný dům JUDr. Františka Švece, Dukelská čp. 80 | KP

Vilu předního budějovického advokáta JUDr. Františka Švece navrhli v roce 1933 pražští architekti Richard F. Podzemný a Kamil Ossendorf. V celkovém architektonickém pojetí vila prozrazuje silný vliv čelního architekta a teoretika funkcionalismu Le Corbusiera. Autoři se zde svébytně vyrovnali s Le Corbusierovými „Pěti body nové architektury“ – především se jedná o stavbu na sloupech, o železobetonový skelet, který znamenal přínos jak pro ztvárnění volného průčelí, tak pro volnou dispozici a o prosklené stěny či rozměrná okna v úrovni prvního patra. Interiér vily se zachoval ve velké míře v autentickém stavu, včetně povrchů, materiálů a technických vymožeností.

České Budějovice - vila MUDr. Jana Příbrského, Boženy Němcové čp. 52 | KP

Vilu primáře Jana Příbrského navrhl v roce 1938 známý pražský architekt, specialista na nemocniční architekturu, Bedřich Adámek. Adámek vyprojektoval vilu, která se lišila od běžné podoby funkcionalismu tradicionalistickým, až romantickým vyzněním. Romantické pojednání navozuje její celková uzavřená bloková forma, která vytváří z domu pevné, bezpečné místo pro rodinu, dále také rustikální prvky, jako jsou například kovové lucerny nad vstupy do domu, hrubě opracovaný pískovcový sokl domu a škrábaná omítka. Adámek pro Příbrského navrhl i zahradu, kterou obepíná plot z hrubě otesaných pískovcových kvádrů. Uvnitř se dům skládal ze dvou oddělených částí - rozsáhlé lékařské praxe v přízemí a velkoryse pojatého bytu umístěného do dvou podlaží.

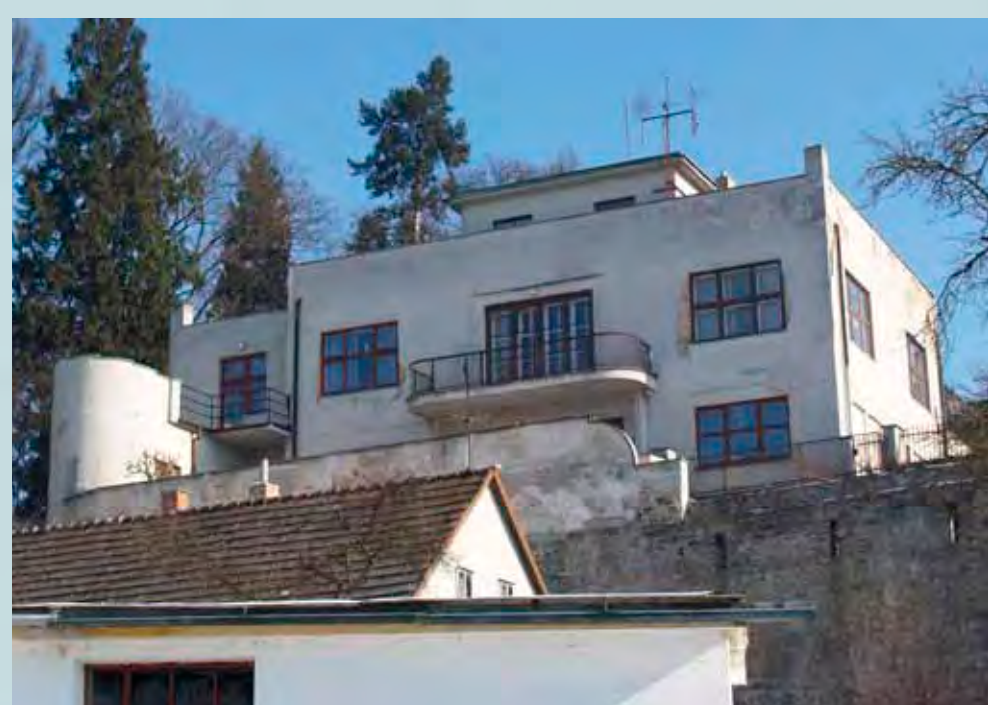

Písek - rodinný dům Na Ryšavce čp. 243

Rodinný dům od našeho soudobého předního architekta Josefa Pleskota patří k prvním uskutečněným postmodernistickým stavbám u nás. Architekt, který je píseckým rodákem, ho navrhnul v roce 1978. Realizace domu proběhla v letech 1980-1986. Nejedná se jen o formální nápodobu tohoto stylu, ale o skutečné dílo vycházející z pochopení idejí postmoderní architektury - např. místo ploché střechy uplatnil sedlovou střechu, místo obdélných oken použil okna zaklenutá půlkruhovým obloukem. Z formálního inventáře projektů a staveb amerického průkopníka postmodernismu Roberta Venturiho z 60. let 20. století si architekt vypůjčil i barevnost povrchů - kontrast oranžových cihel a bílé omítky - a prvek sloupů, u kterého se smyslem pro ironii klade důraz na jeho schválnost a nefunkčnost. Domek měl sloužit potřebám jedné rodiny. Architekt ho proto navrhnul jako přízemní s obytným podkrovím.

České Budějovice - vila Miroslava Zátky, Husova čp. 1845, r. 1931-1932 | KP

Jindřichův Hradec - vila Emilie Kolínové, Na Hradbách čp. 36, r. 1933

Písek - vila Václava Šlechty, V Oudolí čp. 1203, r. 1932-1933

Jindřichův Hradec - vila Viktora Kohnera, Sibiřská čp. 390, r. 1933-1934

České Budějovice - vila Otakara a Vlasty Hulcových, Hálkova čp. 830, r. 1936

Hluboká nad Vltavou - vila sester Šimono-vých, Palackého čp. 502, r. 1939-1940

Včelná - vila manželů Masákových, r. 1998-2001

Český Krumlov - vila BMS Touristic, Rožmberská čp. 349, r. 1997-2002